

Буряад Республикын Арадай Хуралай арбадахи сесси

Байгша оной июниин 19-нэй үдэн хойно үнгэргэгдэһэн Арадай Хуралай сессин заседани дээрэ "Буряад Республикын бюджетһээ гадуур республиканска гүрэнэй жасанууд тухай "Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдье оруулха тухай Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ Б. Ц. СЕМЁНОВ элидхэл хээ. Тус Хуулида хубилалтануудье оруулха асуудал Арадай Хуралай комитедүүдэй заседани дээрэ урид харагдаһан тула зүбшэн хэлсэгдэнгүйгөөр абтаа.

Буряадай территориальна уялгата медицинскэ страхованиин мүнгэ зөөриин 1995 ондоо хэрэглэһэн тухай тоосоо республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо А. Ч. Нимаева хэбэ.

Энэ тоосоо зүбшэн хэлсэлгэдэ Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо А.Д. Сундарон, элүүрье хамгаалгын министр Б.Г. Бальжиров, депутатууд В.И. Сафронов, В.О. Гейдебрект болон бусад хабаадаба.

Буряадай территориальна уялгата медицинскэ страховани тухай Дүрим баталха тухай жасын гүйсэххэ директор О.В. Логина элидхээ. Энэ Дүримэй проектэ депутатууд заһабаринуудье оруулжа баталба.

"Буряад Республикын экономикадо гадаадын гүрэнүүдэй мүнгэ зөөриин эхүүлэн хабаадуулгы урмашуулха тухай" Буряад Республикын Хуули тухай республикын гадаадын экономика холбооной ба уласхоорондын

харилсаануудай министр В.А. Иванов элидхэл хээ.

Арадай Хуралай арбадахи сессин хүүдэлмэрийн гурбадахи үдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ Буряад Республикын Хуулин проектнүүдье зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжлөө. Жэшээхээ, "Библиотекал хэрэг тухай" Буряад Республикын Хуули тухай асуудалаар республикын соёлой министр Г.Н. Струбинов, "Буряад Республикын 1997 оной республиканска бюджетдэ хаража үзэхэ ба баталха гүрим тухай" Буряад Республикын Хуули тухай Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ Б.Ц. Семёнов, "Буряад Республикын гүрэнэй шагналнууд тухай," Буряад Республикын Хуулида нэмэлтэнүүдье оруулха тухай" асуудалаар республикын хүн зонин социальна талаар хамгаалгын министр С.Г. Ефимов, "Буряад Республикын 1996 оной республиканска бюджет тухай", Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдье оруулха тухай "Хуули тухай асуудалаар республикын финансын министр Г.В. Шалькова элидхэлүүдье хэлэн байна. Тэршэлэн сессин зүблэхэ зүйдэ оруулагдан үшөө хэдэ хэдэн асуудалнууд хаража үзэгдөө. Эдэ асуудалнуудье зүбшэн хэлсэлгэдэ Арадай Хуралай депутатууд А.С. Шилов, В.Б. Саганов, В.П. Бурков, А.И. Кардаш, Д.Ч. Боросгоев, Ц.Э. Доржиев, В.И. Молоков, республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо А. Н. Жильцов болон бусад эдэбхитэйгээр хабаадаа. Мүнөөдөр сесси хүүдэлмэрэ үргэлжэлүүлхэ.

КОНСТИТУЦИОННАЙ ХҮСЭНДӨӨ, ЗҮГӨӨР НЭМЭЛТЭНҮҮД ХЭРЭГТЭЙ

Буряад Республикын Арадай Хуралай арбадахи сесси хүүдэлмэрийн эхилбэ гээд хэдээсээ нэмдэ. Сессин эхилхээр хоёрдохой үдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ "Буряад Республикын Конституцида Үндэһэн Хуулида)

хубилалтануудье оруулха тухай" асуудал хаража үзэгдэһэн байна. Ушлагша бүхэн абаһаар лэ "Буряад Республикын Конституцида хубилалтануудье оруулха эрхэ Арадай Хуралад хэн үгөө юм, Конституцинай туушараа юм гү гэхэн асуудал табижа ёһотой байна ха юм. Тиймэ асуудал тон зүб байхал даа. Арадай Хурал хахад жэл болоод гү, али жэл бүри Үндэһэн Хуулиа хубилгажа байгаа һаань, юун болохоб?

Республикын Үндэһэн Хуулида хубилалтануудье ба нэмэлтэнүүдье оруулхын тула Конституционно Суглаан би болгодохо ёһотой. Тус "Конституционно Суглаан тухай" Буряад Республикын Хуули нэгдэхэ уншалгаар баталан абтанхай гэшээ. Арадай Хуралай удаадахи сесси дээрэ тус Хуули эсэслэн баталагдаха ёһотой юм.

Тиймэһээ мүнөө Буряад Республикын Конституцида багахан хубилалта оруулагдаба гээд тухайлагдажа байгаа ёһотой. Үнэхөөрөөшье, багахан хубилалта гэжэ хэлэе. Буряад Республикын Конституциин 74-дхи, мүн 86-дахы статьянууд соо "Буряад Республикын Президент Республикын Верховно Сүүдэй, районно, городской сүүдүүдэй судьянары томилог" гэжэ бэшээтэй байһан гэшээ. Үнэндөө иматгал Россин Федерациин Президент Россин субъектнүүдэй Верховно Сүүдүүдэй судьянары, районно болон городской сүүдүүдэй судьянары томилохо зүбшөөлөө үгэхэ ёһотой гэжэ вануулая. Ушар тиймэһээ Республикын Верховно сүүдэй, районно болон городской сүүдүүдэй судьянары Буряад Республикын Президентын тууриалгаар Арадай Хуралай баталдаг ушары болжуулха гэхэн шийдхэбэри абтажа, манай Конституцида иимэрхүү хубилалта оруулагдаба гэшээ. Саашадаа, манай Конституцида мүнөөнэй эрилтэнүүдэ хариусахаар хубилалтанууд ба

нэмэлтэнүүд оруулагдажа байха ёһотой гэжэ сэхэ мэдэрэе.

Арадай Хуралай арбадахи сесси дээрэ "Буряад Республикын Правительствын гешүүд тухай" асуудал хаража үзэгдэбэ. Арадай Хуралай депутатуудай нюусаар дуугаа үгэлгын дүнгүүдээр Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшоор, мүн хүүдөө ажахын ба эдэе хоолой министрээр Б. Ц. Семеновые томилох зүбшөөл республикын Президентэ үгтэбэ. Тэршэлэн республикын экономикын министрэй тушаалда томилхыень Арадай Хуралай депутатууд Н. И. Атановай кандидатуре олоной дуугаар дэмжэбэ.

Нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд республика доторнай һаял байгуулагдажа байнхай. Ушар тиймэһээ "Буряад Республикын нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн түлөөлэгшэ зургаанай депутатай статус тухай" Буряад Республикын Хуулин шухала хэрэгтэй байһаниинь тон ойлгосотой байха ёһотой. Шэнэ хуулинуудье баталха асуудалад ходооо анхаралтайгаар хандадаг байһаниинь эли аабдаа. Тус Хуули 30 статьяһаа бүридэнэ. Юрэнхы дээрэн хэлэбэл, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанай депутатай һунгагдаһан үдэрһөө эхилжэ эрхэ түлөөлэгшээ яажа дүүргэхэ тухай бүхы асуудалнуудта тус Хуули дүүрэн хариу үгэнэ.

"Оршон тойронхи байгааһие хамгаалха тухай асуудалаар Экологи ба байгааһи ашаглалгын талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. Е. Гулгонов элидхэл хэлэн байна. Удаань үгэ хэлэһэн Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ А. Г. Нечаев тус Хуули тон шухала удаханартай гэжэ тэмдэглэбэ. Байгааһи хамгаалха асуудалаар үшөө олон хуулинууд (тэрэ тоодо "Байгал нуур тухай" федеральна хуули) бэлдэгдэжэ байнхай гээд тэрэ онсолоо.

"Буряад Республикын бюджетһээ гадуур республикын гүрэнэй жасанууд тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтанууд ба нэмэлтэнүүдье оруулха тухай Арадай Хуралай комитедэй түрүүлэгшэ Б. Ц. Семёнов элидхэл хэбэ. Удаань хоёр статьяһаа бүридэһэн хуулиин

проект депутатуудай дуугаа үгэлгөөр баталагдаба.

Тэрэнэй удаа Буряадай территориальна уялгата медицинскэ страхованиин мүнгэ зөөриин 1995 ондо хэрэглэгдэһэн тухай Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо, тус жасын соведэй түрүүлэгшэ А. Ч. Нимаева тоосоо хэбэ.

Буряадай уялгата медицинскэ страхованиин жаса байгуулагдаһаар 3 жэл болобо. Тэрэнэй шэнэ правлени жэл үлүртэй саг соохүдэлнэ. Элүүрье хамгаалгын хэрэгтэ республикын бюджетһээ һомологдох мүнгэн зөөриин оройдоол 32 процентһ мүнөө дээрээ үгтэнэ. Уялгата медицинскэ страхованиин түлбэринүүд ажал хэдэг зонһоо суглуулагдана. Хуулин ёһоор хүүдэлмэрийн газартай хүнүүдтэ үнэмшэлгэнүүд (полисууд) барюулагдаа. Харин хүүдэлдэггүй зон, хүүгэд, оюутад, пенсионерын үд үнэмшэлгэнүүдье абаагүй байна.

Юундэб гэхэдэ, тэдэниие хангахын түлөө бюджетһээ мүнгэн зөөри һомологдохо ёһотой гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Тэршэлэн медицинскэ зарим эмхи зургаануудай материално-техникскэ байдальһа ехэ тулюур. Тиймэһээ тэдэнэй байдалы дэмжэхын түлөө уялгата медицинскэ страхованиин жасаһаа медицинскэ шэнэ онһон түхээрэлгэнүүдье, гэр байранууды бариха болон бусад эд хэрэгсэлнүүдье худалдан абаха хэрэгтэ мүнгэн зөөри гаргашалагдаа. Мүн шахардуу байдалда ороһон республиканска больницы мүнгэн зөөрээр тэдхэхэ тухай правлениин хамтын шийдхэбэри абтаа.

Хоорондоо тоосооной аргаар медицинскэ эмхи зургаанууды шулуу нүүрһээр, барилгын хэрэгсэлнүүдээр хангаха шийдхэбэри жасын правлениин гешүүд абаа. 1995 оной туршада 1,5 миллиард түхээрэгэй медицинскэ шэнэ түхээрэлгэнүүд, 21 санитарна машина худалдан абтаа. Энэ арга саашадаа хэрэглэгдэхэ гэжэ А. Ч. Нимаева хэлээ.

Удаань медицинскэ эмхи зургаануудай республикын бюджетһээ мүнгэн зөөрээр муугаар хангагдаһан үедэ тус жасаһаа дээрэ нэрлэгдэһэн

хэрэгүүдтэ гаргашалагдаһан мүнгэн зөөри хараалагдаһан ёһоор хэрэглэгдээгүй гэжэ Буряад Республикын Арадай Хуралай Тоололгын палатын түрүүлэгшэ Г. А. Айдаев үгэ абахадаа, тэмдэглэһэн байна. Энэ жасын мүнгэн зөөри элүүрье хамгаалгын албанай бюджеттэ нэмэлтэ болоно гэжэ тооложо болохогүй. Медицинын хэрэгсэлнүүдье худалдан абалгада, гэр байра барилгада мүнгэн зөөри бюджетһээ гаргашалагдаха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

А. Ч. Нимаевагай хэлэн тоосоо зүбшэн хэлсэлгэдэ Элүүрье хамгаалгын министр Б. Г. Бальжиров хабаадажа үгэ хэлэхэдээ, дэлгүүрэй харилсаануудай оршондо уялгата страхованиин жаса хэрэгтэй гэжэ тэрэ онсолоо.

Тэрэнэй удаань Буряадай территориальна уялгата медицинскэ страховани тухай Дүрим баталха тухай жасын гүйсэххэ директор О. В. Логина элидхэл хээ.

Энэ Дүримэй проекты депутатууд зарим тэдэ заһабаринуудье, нэмэлтэнүүдье оруулжа, баталан абаһан байна. Удаань 20 гешүүнһээ бүридэһэн тус жасын правлениин бүридэл баталагдаа. Тус жасын 1996 оной бюджет Арадай Хуралай арбан нэгдэхэ сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхээр дурадхагдаа.

"Буряад Республикын экономикадо гадаадын ороноудай мүнгэн зөөриин элсүүлэн хабаадуулгы урмашуулха тухай Буряад Республикын Хуули тухай республикын гадаадын экономика холбооной ба уласхоорондын харилсаануудай министр В. А. Иванов элидхэл хэхэдээ, манай ороной ба гадаадын гүрэнүүдэй хамтын 98 предприятия байгуулагданхай, гэхбэһе гадаадын гүрэнүүдэй мүнгэ зөөриин республикын экономикадо элсүүлгын хэмжээн доошолно гээд мэдүүлбэ. Тиймэһээ энэ хуули баталха гэшээ онсо удаха шанартай гэжэ тэмдэглээ.

Энээгээр сессин хүүдэлмэрийн хоёрдохой үдэр түгэсөө. Сессин хүүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

С. ОЧИРОВ,
Э. ДАМБАЕВА,
манай тусхай
корреспондентнүүд.

Буряад Республикын Президентын

ЗАРЛИГ

А. М. ШЕВЧЕНКО ТУХАЙ

1. Ондоо хүүдэлмэридэ орохо болоһонтойнь дашарамдуулан, А. М. Шевченкы Буряад Республикын хүүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрэй уялануудһаа сүлөөлхэ.

2. Шевченко Анатолий Михайловиче Аграрна политикын асуудалнуудаар Буряад Республикын Президентын зүбшэлшэһөөр, тийхэтээе хамта Россин Федерациин Федеральна Суглаанай Федерациин Советэй Аграрна политикын талаар комитедэй түрүүлэгшын орлогшын туһалагшаар томилох.

3. Тус Зарлиг гар табигданһаа хойшо хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын

Президент А. В. ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1996 оной июниин 19
№ 219

Буряад Республикын Президентын

ЗАРЛИГ

Б. Ц. Д. СЕМЁНОВ ТУХАЙ

1. Семенов Бато Цырендондовиче Правительствын Түрүүлэгшын орлогшоор — Буряад Республикын хүүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрээр томилох.

2. Тус Зарлиг гар табигданһаа хойшо хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын

Президент А. В. ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1996 оной июниин 19.
№ 221

Буряад Республикын Президентын

Зарлиг

Н. И. АТАНОВ ТУХАЙ

1. Атанов Николай Ивановиче Правительствын гешүүнээр — Буряад Республикын экономикын министрээр томилох.

2. Тус Зарлиг гар табигданһаа хойшо хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын

Президент А. В. ПОТАПОВ.
Улаан-Үдэ хото,
Правительствын байшан.
1996 оной июниин 19.
№ 220

"Сагаан алтая" сэбэрээр суглуулая!

ХАРИУСАЛГАТАЙ ХАНЫН УРДА ТЭЭ

БУРЯАД ОРОНОЙ хүдөө ажыхын предпритинууд байгша ондо бүхыдөө 294 мянган толгой хонидой нооһо хайшалжа абахаар хараална. Республика соогоо мүнөө даб дээрэ Зэдын аймагай ажыхынууд энэ жэлдэ 70 мянган толгой, Мухар-Шэбэрэй аймаг 50 мянга гаран толгой, Хориин аймагай хамтын-хубаарилгын ажыхынууд 42 мянган толгой, Бэшүүрэй аймаг 22 мянган толгой хонидой нооһо хиргажа, акционернэ "Улаан-Удын нарин сэмбын мануфактура" бүлгэмэй ПОШ фабрикада тушаахаар түсэблэнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, хүндэ хүшэр, ута унжагай үбэлжэлгын үүлээр энэ хабар ехэл хүйтэн үдэрнүүд хая болотор тогтожо, хонин ажаада муугаар нүдөөлөө. Иимэ байдалһаа боложо, хонидой балай хүлэрөөгүй дээрэнэ тэдэнэй нооһониинь мүнөөшье болотор хөөрөөдүй байһаар. Хүдөө ажыхын болон эдэе хоолой министерствын, малай үүлгэр найжаруула гол шэгэлэтэй үйлдбэрийн "Бурятское" нэгдэлэй мэргэжэлтэд-зоотехнигүүд аймагуудад гаража, хабарай эдэ үдэрнүүдтэ хонидые бонитировко хэхэ кустовой семинар-суглаануудые үнгэрэгбэ. Жэшээхэдэ, Мухар-Шэбэр хуурида Тарбагатайн, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай хонидые үсхэбэрилдэг ажыхынуудай, хүдөө ажыхын управлениүүдэй, племпредпритинуудай зооветеринарна мэргэжэлтэд сугларжа, семинар үнгэргөө, "Коммунизм" колхозой ахалагша хонишон нүхэр Ушаковой даадаг отарда ошожо, хонидонь бонитировко хээ. Иигэжэ бидэ бүхы аймагуудай мэргэжэлтэдые энэ шухала хэрэгтэ хабаадуулжа шадаһан

байнабди.

Энэ жэлдэ үнгэргэгдэхэн бонитировкын үрэ дүнгөөр абажа хараада, хонидой нооһон үшөө хөөрөөдүй гэжэ тобшолол хэхээр. Ушар тиимэһээ хонидойнгоо нооһо хайшалжа харюусалгатай хаяаа юниин 20-ноо эхилхээр түсэблөө хэмди.

БАЙГША ОНДО Буряад Республикын колхоз, совхозууд, таряашанай ажыхынуудай нэгдэлнүүд, эблэлнүүд, хамтын-хубаарилгын ажыхынууд, хүдөө ажыхын хамтын предпритинууд, кооперативууд 294 мянган толгой хонидой толгой бүриһөөн дунда зэргээр 2,5 килограмм гэхэ гү, али 746 тонно, үгышье һаа, сэбэр утаһанайн гарасаар тоолоходо, 350 тонно нооһо суглуулжа абаха ёһотой юм.

Нооһо хайшалжа хэмжээн мүнөө жэлдэ юундэ доошолооб гэхэдэ, финансова муу байдалһаа эхи үндэхтэй гэхэдэ, алдуу болохогүй. Манай министерствын мэргэжэлтэд Удын предприти ошожо, хонидынь хараадаа, нооһоний шанарын байн, зүгөөр бага хэмжээнэй "сагаан алтан" абтаха гэжэ мэдүүлэ. Энээнэй гол шалтаганын эли. Хонид мүнөө талха таряанай зүйл эдихээ болонхой ха юм. Талха таряа эдингүйгөөр нарин нооһон элбэг дэлбэгээр абтахагүй байна бшуу.

Нооһоной болон хониний мяханай үнэ сэнгүүдэй хубилгадангүй тэрэ зандаа үлөөгдэхэн ушарһаа республикын ажыхынууд олзо оршо абахын орондо хонидоо үсхэбэрилхэн гарза гаргашаа мүнөө бүтүүлжэ шадахаа болонхой. Иимэ хүндэ байдалда ороходоо, тэдэнэр илангаяа үүлэй жэлнүүдтэ, мүн нёдондошье хонидойнгоо тоо эрид үсөөлбэ.

ХОНИДОЙ ХАЙШАЛЖА нооһон түхээрэлгэнүүд ажыхы бүхэндэ бии. Эдэнэй зариманиинь заһабарилгадахаар болонхой. Нооһо хайшалалгын пунктуудта бага-сагын заһабари хэрэгтэй юм. Ажыхынууд мүнгэ зөөрээр ядалдажа байгааһье һаа, өөһэдынгөө арга нөөсэ хэрэглэжэ, харюусалгатай кампанида түгэс бэлдэхэ байна. Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай зарим ажыхынууд заһабарилгаа үни хада эхилэнхэй.

"Сагаан алта" суглуулжа шухала кампанида хэрэгтэй болохо зүйлнүүд нилээд олон ааб даа. Жэшээхэдэ, хонидые тэмдэглэхэ шэрэ мүнөө жэлдэ "Зоветснаб" эмхи республикадмнай асарха байна. Акционернэ "Бурятскагроснаб" бүлгэмэй баазада электро-хайшануудай хутаганууд, хутагануудые хурсадаха тошиллодо хэрэглэгдэдэг порошок гэхэ мэтэ яһала хүрэхөөр бии. Электро-машинкануудай, тошиллын, нооһо-түок болгон багсалдан прессыл запас хэрэгсэлнүүдые мүн лэ баазаһаа худалдажа абахаар.

Республикын хонидые үсхэбэрилдэг ажыхынууд мүнөө нооһоо тушааха талаар акционернэ "Улаан-Удын нарин сэмбын мануфактура" бүлгэмтэй хэлсээ баталжа дүүргэбэ. Хэлсээ баталһан ажыхынууд энэ комбиндһаа нооһооо түок болгон багсалдаа, хэрэглэхэ канар-мэшээгүүдые (материалуудые) миинтээр абаха болонхой. Тэрэһнээ гадна "Нооһон" гэхэн кооператив (хүтэлбэрилэгшэнь Виктор Улзытуевич Дамбаев) 2000 канар-мэшээгүүд худалдагдахаар

бэлдэгдэнхэй. Нэгэ мэшээгын томо жэжээрээ 22-25 мянган түхэригэй сэнтэй юм.

Сэнгүүдээр тогтожо эхилээ хадаа "Улаан-Удын нарин сэмбын мануфактура" нооһооо тушааһан ажыхынуудта нэмэлтэ бүхы түлбэритэйнь суг хамта килограмм нооһонийн түлөө (сэбэр утаһанайн гарасаар) 25 мянган түхэриг түлэхэ байна. Энэнь мүнөө сагайхяар тоолоходо, ехэл бага гээшэ ааб даа. Юундэб гэхэдэ, бидэ килограмм нооһо ургуулхадаа, аяар 40 мянга гаран түхэригэй гарза гаргаша хэнэ ха юмбибди. Эдэ тоо баримтанууд дээрэ хайсахан бодожо үзэхөөр ха.

Министерствэдэ ажыхынуудһаа энэ-тэрэ юумэн хэрэгтэй гэхэн мэдүүлгэнүүд, дурадхалнууд мүнөө болотор балай оробогүй. Хэрбээ иимэ юумэнэй ороо гээшэ һаань, бидэ арга шадал соогоо оролдохо уялгатай байһанаа мэдэрнэбди.

Зэдын аймагай Ленинэй орденото Борьёогой гүрэнэй племзавод, Ленинэй нэрэмжэтэ, "Коммунизм" колхозууд, Хориин аймагай хамтын-хубаарилгын Удын предприти, Баргажанай аймагай Баян-Голой эблэл нооһо хайшалжа харюусалгатай хаһадаа мүнөө түгэс бэлдэжэ дүүргэнхэй.

Түгэсхэлдөө юу хэлэхэб гэхэдэ, энэ жэлэйнгээ нооһо хайшалалгын харюусалгатай хаһаа эмхи гуримтайгаар, хаһа саг соонь, найн шанартайгаар үнгэргэхэ арга боломжо манда биил даа.

В. ПРОЗОРОВСКИЙ, Буряад Республикын Хүдөө ажыхын болон эдэе хоолой министерствын ахамад зоотехник.

(Гонорараа газетын редакциин жасада дамжуулнаб.)

НООҢО ИЛГАГШАДАЙ НУРАЛСАЛ

Дулдаргын районой Тугшан нутагай колхоздо округой нооһо илгагшад, зарим ажыхынуудай хүтэлбэрилэгшэд хаяшаг сугларжа, тусхай нуралсал гараба. Иимэ тон хэрэгтэй уулзалганууд үни сагай мартагдашаһан байһанаа энэ жэлдэ дахинаа нэргээгдэжэ эхилхэндэнь сугларгашад ехэл урматтай байба.

Эндэхи колхозой түрүүлэгшэ Бато Базарона ажыхынаа байдал тухай хөөрөөд, энэ хатуу сагай байбашье, хонин хүрэгэйнгөө

үүлгэр саашадань найжаруулһанайнгаа ашаар плефермэ байгуулһан тухайгаа мэдээсэ.

Эндэ мүнөө 14 мянган хонин бии. Жэжэ малайнгаа тооо балай ехээр хороогоогүй. Унинэй, дүй дүршэлтэй зоотехник Дашабалбар Цыреновэй оролдолгоор, тиихэдэ Россин габьяата зоотехник Бадмажаб Цыбиковэй туһаламжаар хэдэн жэлэй хугасаа соо селекционно хүдэлмэри эрхилэгдэжэ, үүлгэртэ хонидой фермэ бии

болгогдобо, ехэ амжалта туйлагдаба гэшэ.

Энэ зүблөөндэ Шэтэ хотһоо ЗАБНИТИОМС-ын директор А. Гладышев, областиин племенгэдэлэй дарга И. Волков, Агын үүлгэр найжаруулгын предпритиин директор Ц. Дашинимаев болон бусад мэргэжэлтэд энэ колхозой хэһэн хүдэлмэридэ үндэр сэгнэлтэнүүдые үгөө. Сугларгашад эхэ хонидой 2, түлгэ ба зуһаг эмэ хонидой отарануудта хүрэхэ, хүрэгыень

хараа. Эмэ зуһагайнь толгой бүриин шэгнүүр 54 килограмм татажа, тэдэниие ехээр гайхуулба. Ажыхын хонидын тарган ондо орожо, нооһониинь үдхэн жэгдэ, шэгнүүр татасатай байха гэжэ тоологдобо.

Айлшад тугшанайхидай ажал хэрэгүүдтэй дүтөөр танилсажа, сэдхэлээ ехэ хананги нутагаа бусаа.

Ц. ГОНГОРОВ,

Агын Буряадай автономито округ.

ШАГНАЛНУУД

Гүрэн түрын урда габьяатай байһанайн ба соёл болон искусствата аша үрэтэйгөөр хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар шагнагдаба гэбэл:

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ОРДЕНООР

Цырендашиев Базар Очирович - композитор, Буряад Республика.

Гүрэн түрын урда габьяатай байһанайн ба соёл болон искусствата үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар шагнагдаба гэбэл:

ХАНИ-БАРИСАНАЙ ОРДЕНООР

Абашев Пётр Тимофеевич - Улаан-Удын хореографическа училищиин директорэй орлогшо, Буряад Республика.

Гүрэн түрын урда габьяатай байһанайн ба үни удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө Россин

Федерациин Президентын Зарлигаар Буряад Республикын Улаан-Удэ хотын Советскэ районой захиргаанай гулваагай орлогшо **Вершинин Юрий Викторович** "Эсэгэ оронойнгоо урда габьяатай байһанай түлөө" орденотой 2-дохи шатын медалаар шагнагдаба.

Экономикын ба финансова ажал ябуулгын талаар габьяатай байһанайн түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар "Бурятматтехресурсь" гэжэ акционернэ бүлгэмэй президент **Пивоваров Александр Николаевич** "Россин Федерациин габьяата экономист" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Барилгын талаар габьяатай байһанайн ба үни удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар Улаан-Удын шэлэй заводой барилгын талаар генеральна директорэй орлогшо **Носков**

Ивац Савельевич "Россин Федерациин габьяата барилгашан" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Искусствын талаар габьяатай байһанайн түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар **Х. Намсараев** нэрэмжэтэ Буряад драмын академическэ театрай артист **Жапхандаев Майдари Хайдапович** "Россин Федерациин арадай артист" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Соёлой талаар габьяатай байһанайн ба үни удаан саг соо оролдосотойгоор хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө Россин Федерациин Президентын Зарлигаар Буряад Республикын Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой болон искусствын академиин ректор **Пшеничникова Раиса Ивановна** "Россин Федерациин соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

ТУШААХА
ГАЗАРАА
ОЛООДУЙ

Манай республикын зарим ажыхынууд һүүлэй жэлнүүдтэ шэрүүбтэр нооһотой хонидые үсхэбэрилдэг болонхой. Ушар тиимэһээ эдэ ажыхынууд байгша оной май нарын һүү багаар хонидойнгоо нооһо хайшалжа дүүргэбэ. Мухар-Шэбэрэй аймагай Сутайн Суулгын, совхозууд, Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Баргажанай аймагай таряашанай ажыхынуудай Баян-Голой эблэл, Загарайн аймагай "Дружба" колхоз, Хориин аймагай хамтын-хубаарилгын Удын предприти, Захааминай совхоз бэлдэхэл найнтай байжа, энэ шухала хүдэлмэреэ яһала эмхи гуримтайгаар, хаһа саг соонь үнгэргэхэн байна.

Байгша ондо энэ үүлгэрэй хонидой толгой бүриһөөн дунда зэргээр 1,5 - 1,7 килограмм нооһон хайшалагдажа абтаа. Зүгөөр шэрүүбтэр нооһоной сэбэр утаһанай гарасан нарин нооһото үүлгэрэйхидэ орходоо холо дээшэ байда бшуу. Жэшээхэдэ, нарин нооһоной гарасан арай-шамай 48 процентдэ хүрэдэ һаань, харин шэрүүбтэр нооһоной гарасан аяар 60 процент болодог.

Зүгөөр шэрүүбтэр нооһо худалдаха гээшэ мүнөө үедэ угаа хүшэр. Анхандаа һөөн гутал дарадаг фабрикада худалдадаг һаа, тэдэнэр мүнөө абахаа болонхой. Үмсэдэ наймаалха ушаршье дайралдадаг һэн. Акционернэ "Улаан-Удын нарин сэмбын мануфактура" бүлгэмдэ ажыхынууд байгша ондо худалдахаар хэлсээ хэжэ байна. Тус бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд нооһо абахабди гэжэ найдуулаа.

Энэ асуудалай зүб тээшээ хэрбээ шийдхэгдээгүй һаань, ажыхынууд худалдан абагшадые өөһэдөө бэлдэхэ баатай болохо юм. - "Хибсэ гаргадаг фабрикануудта эльгээжэ наймаалхаар Хүдөө ажыхын министерство туһаламжа үзүүлхэ байһанаа мэдүүлээ", - гэжэ министерствын зоотехник А.К.Боронцов намда хэлээ һэн.

Республикын зарим ажыхынуудта зөөлэн, ута хөөбэри нооһотой ангорско үүлгэрэй ямаанууд үсхэбэрилэгдэдэг юм. Эдэ ямаанууд ахайшалжа баһаа дүүргэбэ. Эдэнэй хөөбэрийн аймагтэ сэнтэй продукци болоно. Ямаануудые үсхэбэрилдэг Мухар-Шэбэрэй аймагай Сутайн совхоз, Хориин аймагай хамтын-хубаарилгын Удын предприти, Хурамхаанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз абаһан хөөбэрийн шадаал һаа, үнэтэйгөөр худалдажа, олзо оршо абахаар оролдоно бшуу.

Тээд энэ асуудал зүб тээшээ хэр шийдхэгдэхэбэ? Ажыхынуудай нооһонын арга шадабариһаа сэжэ дуалдаха байһаниинь эли.

А. ДОНДОВ,

ХУНГУУЛИЙН ОНОХОЙН 12-ДОХИ, КАЛАШНИКОВСКА 55-ДАХИ, ЗАРЕЧЕНСКЭ 62- ДОХИ, СТЕКЛОЗАВОДСКОЙ 63-ДАХИ ОКРУГУУДААР БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛДА ДЕПУТАДУУДЫЕ ХУНГАЛГЫН ДҮНГҮҮД

Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатуудые хунгалтада 1996 оной юниин 16-да болоһон хунгалтада хунгуулийн Онохойн, Калашниковска, Зареченскэ, Стеклозаводской округуудай 50776 хунгалтадай 319-ниинь гэхэ гү, али 59,71 процентнь хабаадаа, Онохойн округой 69,89, Калашниковска - 61,93, Зареченскэ - 55,39, Стеклозаводской - 53,43 процент болоно.

Депутатта кандидадуудаар 18 хүн дэбжүүлэгдэһэн байна. Тэдэнэй тоодо хунгуулийн Онохойн округоо - Г. Д. С. Багдаева, А. П. Гулин, М. П. Савченко, А. П. Цымбалюк; хунгуулийн Калашниковска округоо - А. К. Малиновский, В. В. Морозов, И. Т. Пронькинов, С. И. Пронин, Г. К. Шайдуров; хунгуулийн Зареченскэ округоо - А. П. Викулин, Г. Д. Галсанова, В. В. Красников,

А. В. Лобанов, И. В. Михалёв, Р. Н. Сперанская, В. А. Шаповалов; хунгуулийн Стеклозаводской округоо - В. В. Андреев, Е. М. Егоров. хунгалтада бэлэдхэлэй үедэ депутатта кандидадууд Г. Д. С. Багдаева И. Т. Пронькинов хоёр кандидатураа болоулһан байна. Нюуса хунгалтын дүнгүүдээр депутатта кандидадууд иимэ дуу абаба:

хунгуулийн округууд	Кандидадуудай нэрэ обогүүд	Хүдэдэг ажалын, тушаалын	хунгалтын дүнгүүд		Процентнь
			хунгалта-да хабаа-даһан хунгал-тадай тоо	Депу-та-дадуудай түлөө үг-тэһэн дуу-най тоо	
Онохойн	Гулин А. П.	Акционернэ хаамал түхэлэй "Загарайн шубуунай фабрика" эблэлэй генераль-на директор	8690	2191	25,21
	Савченко М.П.	Акционернэ "Оно-хойлес" бүлгэмэй профкомой түрүү-лэгшэ	8690	1832	21,08
	Цымбалюк А.П.	Загарайн аймагай ооһэдэйн хүтэлбэ-рийн захиргаа-най гудваа	8690	3682	42,37
Калашни-ковска	Малиновский А. К.	Барилгын-промыш-ленна "Масен" фирмын дирек-тор	6974	434	6,22
	Морозов В.В.	Акционернэ хаа-мал түхэлэй "Мо-том" бүлгэмэй директор	6974	4030	57,79
	Пронин С. П.	Акционернэ "Ам-та" бүлгэмэй генеральна ди-ректор	6974	987	14,15
	Шайдуров Г.К.	Улаан-Үдын Ок-тябрьска районой военкомадай 3-дахи таһагыг даагша	6974	874	12,53
Зареченскэ	Викулин А. П.	Хизаарлагдаһан эрхэтэй "Удинское" нүхэсэлэй директор	7640	401	5,25
	Галсанова Г.Д.	Саг зуура хүдэлнэ-гүй	7640	876	11,47
	Красников В.В.	Акционернэ нээ-мэл түхэлэй АТП "Центральное" бүл-гэмэй генеральна директор	7640	1126	14,74
	Лобанов А. В.	Россин ба Финлян-дийн "Союз легко-вых машин" пред-приятиин прези-дент	7640	509	6,66
	Михалев И.В.	Акционернэ "Тех-нопарк" бүлгэмэй генеральна дирек-тор	7640	1562	20,45
	Сперанская Р.Н.	Буряад Республи-кын Хүн зоние социа-льна талаар хамгаал-гын министерст-вын таһагыг даагша	7640	582	7,62
	Шаповалов В.А.	Улаан-Үдэ хотын мэр	7640	1967	25,75
Стеклоза-водской	Андреев В.В.	Сэрэгэй 32/908 частин командир	7015	2332	33,24
	Егоров Е. М.	Буддын шажанай пенсионно жасын түрүүлэгшэ	7015	3494	49,81

хунгалтын дүнгөөр гансал итгэлий Владимир Владимирович Морозов хунгуулийн Калашниковска 55-дахы округоо Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатаар хунгалтада.

Зареченскэ округуудһаа депутатта кандидадуудай нэгэнииньшэ 50 процентһээ дээшэ дуу абажа шадаагүй. Тиимэһээ тус округ бүхэндэ эгээл ехэ процент дуу абһан хоёр-хоёр кандидадай хоорондо дахинаа хунгалта үнгэргэгдэхэ.

хунгуулийн Стеклозаводской округтой хоёр кандидадай хэнииньшэ 50 процентһээ дээшэ дуу абаагүй, тиимэһээ эндэ баһал хунгалта болохо юм.

Буряад Республикын хунгуулийн комисси,

Буряад Республикын Правительствада

ЯМАР ЗОРИЛГОТОЙГООР ЖАСАНУУД БАЙГУУЛАГДАНАБ?

Иимэ асуудал Республикын Правительствын ээлжээтэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Мүнөө элдэб жасануудта горитой хэмжээнэй мүнгэн зөөри нөөсэлэгдэнхэй, тиимэһээ тэрэниие зорилгоорнь хэрэглэлгэ хиналта бэлүүлдэг зургаануудай нарин анхарал доро байдаг. Правительствын гэшүүд "Хуули журам сахилга" гэхэд республиканска бюджеттэ ородоггүй жасын, мүн экологиин талаар жасын ажал ябуулгыг зүбшэн хэлсээ. Мүн тэдэнэй анхаралда медицинын уялгата страхованиин Буряадай территориальна жасын тоосоон дурадхагдаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ "Хуули журам сахилга" гэхэн республиканска жасада 532 миллион 481 мянган түхэриг мүнгэн зөөри ороһон байгаа. Энэ мүнгэн зөөри хуули буса ябадалнуудтай тэмсэхэ, хуули хамгаалдаг зургаануудай материално-техническэ үндэһэ хууриие бэхижүүлхэ гэхэн тусхай программаар хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудые бэлүүлдэгэ гаргашалагдаа.

"Хуули журам сахилга" гэхэн бюджеттэ ородоггүй гүрэнэй жаса тухай Дүримые зүбшэн хэлсэлгын үедэ республикын харьяата газар дайда дээрэ захиргаанай талаар хуули буса ябадал гаргаһанай түлөө яла түлэлэгһөө жасын мүнгэн зөөри бүридхэхэ хэрэгтэ хаалтанууд хэгдээ. Правительствын Түрүүлэгшын Нэгэдэхэ орлогшо В. К. Агалов тус жасые бүридхэхэ шухала гэжэ тэмдэглээд, нюотагай өөһэдэйн хүтэлбэрийн зургаануудтай тэрээндэ номололгонуудые хэхэ хэмжээ ба гурим зүбшэхые дурадхаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын экологическа жасада 1 миллиард 235,9 миллион түхэригэй мүнгэн зөөри гаргашалагдаа. Энэ мүнгэн зөөри байгаали хамгаалха хэмжээ ябуулгануудые, программануудые болон эрдэмэй-техническэ проектнүүдые бэлүүлдэгэ, экологическа талаар сэбэр байдалые хангалгын хэрэгтэ номологдоо. Гэхэ зуура мүнгэн зөөрээр саг соогоо хангагдаагүй олон предприятинууд болон эмхи зургаанууд тус жасада 8 миллиард түхэриг мүнгэ үритэнхэй. "Буряад Республикын экологическа нийтэ нэгэ жаса тухай" Дүримэй проект республикын Правительствада дэмжэгдээ.

Тэрэшэлэн Правительствын Президиумэй заседанида медицинын уялгата страхованиин Буряадай территориальна жасын 1995 ондо мүнгэн зөөри хэр зорилгоорнь хэрэглээб гэхэн Буряад Республикын Арадай Хуралай Тоололгын палатын шалгалтын дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгын үедэ ФОМС тухай Дүрим хүсэндэнь хүргэхэ хүдэлмэрийн бүлэг байгуулха, мүн энэ Дүримтэй зохилдуулан тус жасын мүнгэн зөөриие зорилгоорнь хэрэглэдэг болгохо тухай шийдхэбэри абтаа.

Буряад Республикын Правительства "Эрдэм хуралсал тухай" Буряад Республикын Хуулида хубилалтануудые ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай" республикын Хуулийн проект дэмжэгдээ. Мүн Арадай Хуралай сессидэ тэрэнэй зүбшэн хэлсэлгэ дурадхагдаа. Удаань тус Хуулийн проект "Бурятия" газетэдэ толилогдохо юм.

-Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүдые сахиха ба хүгжөөхэ талаар 1993 ондо абтаһан гүрэнэй программа декларативна документ байгаа, - гэжэ Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Л. Ч. Нимаева тэмдэглээ. Правительствын гэшүүдтэ Буряад Республикын арадуудай хэлэнүүдые сахиха ба хүгжөөхэ тухай Концепци ба Гүрэнэй программа дурадхагдаа.

Правительствын Президиумэй заседанида гадаадын экономическа холбоонуудай ба уласхоорондын харилсаануудай талаар министрэй Нэгэдэхэ орлогшоор ба орлогшоор А. Ц. Доржиев, Б. А. Чеботарёв баталагдаа.

Ветеран

1941 оной юниин 22-ой үдэр эгээл ехэ шаналал гашуудалай үдэр боложо, манай ороной түүхэд оронхой. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн энэ үдэр эхилээ нэм шуу. Энээнһээ хойшо 55 жэлэй үнгэрөөд байхада, шуната ехэ дайн байлдаанай гал дүлэн соо баатарай үхэлөөр унаһан, фашистнуудай лагерьта зобожо, тулижа, туража үхэһэн, Илалта асаралсахын түлөө унаһан малгайгаа абаха забдагүй ара газарта хүдэлжэ ябахадаа, наһа бараһан аха

нүхэдөө доро дохин хүндэлхэ, шаналан гашуудаха нангин уялгатайбди.

Эхэ ороноо хамгаалгын түлөө ами наһаа хайрлангүй, нангин уялгатай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн эдэнэрээ дурсанабди.

Россин Федерацийн Президентын 1996 оной юниин 8-да гараа табиһан зарлиг соо ингэжэ хэлэгдэнэ: "Юниин 22-ой үдэр - Дурасхаалай болон гашуудалай үдэр" гэжэ тогтоохо. Энэ үдэр Эхэ ороноймнай нютаг

бүхэндэ үргэнөөр тэмдэглэгдэжэ, Россин Федерацийн Гүрэнэй тугууд гунхуулагдаха; соёлой бүхы байшан, клубуудта үдэрэй туршада зугаа хүхюутэй концерт-наадан табигдахагүй, телевиденеэр харуулагдахагүй, радиоогоор дамжуулагдахагүй гээд хэлэгдэнхэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилһэн түрүүшын энэ үдэр саашадаашье жэл бүри нимэ ёһо гуримтайгаар тэмдэглэгдэхэ юм.

ТЭЭМЭНДЭ Илалтын жабхаланта хайндэрэй үедэ Улаан-Үдэ хотымнай талмай дээгүүр гарнизоной сэрэгшэдэй жагсаалнуудай бахатай гоёор зэлэ татан гараха үедэ хажуудамни зогсоһон тулгууртайхан нэгэ үетэмни:

Ехэнхинь эгээл иимэхэнүүд, сэбэр гулдагарнууд хүбүүд ябаһан наһаа Эсэгын дайнда үргөө гээшэбди даа, - гэхэдэнь, тэдэниие омогорхон хайхашаажа байһан минии досоо эжэлүүдгүй бүлхитэшоо хэн...

...Саашаньшье бидэ хоёр үбгэд аниргүйхэнөөр танк-хүшөө тээшэ долоолдоо нэмди. Тэндэ дурасхаалай сэгсэг табиһаа ээргэшэһэн эды олон зоншье хуу доро дороо өөр өөрын бодолдо сэдхэлдээ эзэлэгдэһэн бээ даа. Дайн байлдаануудта, һүйдхэлтэ хатуу хаһада алдаһан унаһан, нүгшэһэн аба, эжы, аха, эгшэ, үеын нүхэр, дүү гэхэнүүдээ шаналһан сэдхэл хүн бүхэниие, бүгэдэн дээрэ арад зониие хүмэрюулһээр. Нүгшэгшэдэй гэрэлтэ дурасхаал мүнхэлхэ али болохо арга хүсэлэл, энэ дэлхэйн жама ёһо хэзээдэшье хүнэхгүй.

Энээн тушаа тон наһын баримта байгша оной юниин 8-да Россин Федерацийн Президентын гаргаһан "Дурасхаалай ба гашуудалай үдэр тухай" Зарлиг болоно. Манай орондо Германиин дайгаар добтолжо эхилһэнһээ хойшо тэбхэр 55 жэлэй болохын урдахана энэ зарлиг абтаһандаа бүри ехэ удаха шанартай. Энэ зарлигай эрилтээр, 1941-1945 онуудта Эсэгэ ороноо

хамгаалгын, мүн манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө, бээ даанхай байдалай түлөө байлдаануудта унагшадай дурасхаалыг хүндэлэн, юниин 22-то Россин Федерацийн гүрэнэй тугууд гунхуулагдаһа, соёлой зургаануудта, телевидени болон радиоогоор хүхюун зугаа хоордэмтэ хэмжээ ябуулганууд, дамжуулганууд бүхэли үдэр соо хоригдоно. Тиин даруу номгоноор бээ хуряжа, дүтынхидэйнгөө, танил нүхэдэйнгөө дурасхаалыг ханаха, нэрэ алдарыень мүнхэлхэ элдэб арга

али булан нээгдэһэн, Дурасхаалай дэбтэр, альбомууд зохёогдоһон байна.

Тон һүүлэй нэгэ баримта: Үнэгтэйн совхозой шэнэ дирекцийн үүсхэлээр, айл зоной бадар үргэлөөр Ангир гэжэ багахан буряад тосхондо тэндэһээ дайнда ошоод, бусагүйшүүдэ тээсгэн хүшөө түрүүшынхээ бодхоогдожо арамнайлагдаа.

Дурасхаалай ба уй гашуудалай тусхайта үдэр тухай гүрэн түрын хуудийн гараһантай дашарамдуулан,

заншал мүнөөшье сахигдаг ха юм. Урдань хүдөө (булангүй газар дээрэ) табиһан хүнэйнгөө хойноһоо ханаагаа зободог, эрьедэг, удаан задарангүй байгаа хаань, аршаан дуһаадаг, сан табидаг, ариудхадар байһан юм. Мүнөө нүгшөөшын бээ газарта зоодог (буладаг) бата болоһон сагта анхарал харууһалгын талада бүри зохид болонхойбди".

Урданай түбэд эмшэдэй элитэ нэгэн Донир ламбагай хөөрөөнэйнгөө забһарта ингэжэ дурдаа хэн: "Багшамни:

зүбтэй шэнги. Тиин энэ зун дагаанай бэшэ, хүшэр орёо асуудалыг лама санаартан, нютаг засагаархин, бүхы эрхэтэн зон бодомжотойгоор шэнжэн үзөөд, болохотой соонь бээлүүлхэ хүсэлтэй, хүсэтэй гэжэ ханагдана.

Газар унаһан шэнжэ шанараар мэргэжэлтэ эрдэмтэд, зурхайшад таарамжатай шэнэ газар хэмжэн тодоруулха лама санаартан гуйлгын уншалаг үйлдэхэ аргатай. Тогтоогдоһон газараа нютагай ажахынууд,

СЭДХЭЛДЭМНАЙ НАНАГДАН БАЙХА

хэмжээнүүдые хараалалсаха, бээлүүлхэ болонобди.

Урда тээ хэгдэһэн үйлэ хэрэгүүд бүхы гүрэн түрын хэмжээгээршье, нютаг нютагуудай, ажалшадай коллективүүдэй, гэр бүлэнүүдэй талааршье яһала ехэ юумэн бүтээгдэһэн ааб даа. Нэгэ хэдэнь дурдабал, Илалтын 50 жэлэй ойн баярта ниислэл Москвадамнай нээгдэһэн Поклонно гүбээ дээрэхи хүшөө-комплекс, Илалтын 50 жэлэй медаль, маршал Жуковта хүшөө, энэ жэлдэ дахинаа нэргээгдэһэн заншалта сэрэгтэй Илалтын жагсаал, түрүүшын хэблэлэй бүхэроссин Дурасхаалай дэбтэр гэхэ мэтэ. Манай Буряад Республикын жэшээ дээрэ абаад үзэбэл, хүдөө нютаг, хүдэлмэришэдэй тосхон бүхэндэ дайнда унагшада зориулагдаһан хүшөө, олон газарта саг соогоо Дайнай Алдар Солын музей гү,

өөрһөө эды тэды ажаглалта, ханамжануудые бэшэхэ ханалтайб.

Хэр угһаа манай үндэһэ яһатан нүгшэгшэдэйнгөө шарилда ехэ мээхэй бэшэ, харамсалгүй байһан хэбэртэйгшэ. Бүри урдань хада хүнэй нүгшэхэ юрын гээгдэл мэтэ тоолодог хэн.

Түрэл гаралайхидайнгаа дурасхаал дурдаха, сахиха бүрээ тэдэнэрэйнгээ түрэдөө урилалгын замда наад ушаруулжархиха гээбди гэжэ сээрлэдэг гээшэ гүбди? Иигэжэ нютагтаа үрүүдтэй, санаартай үбгэжөөлһөө асуухадамни:

- Эндэ ямаршье нүгэл, сээргүй. Бөө мүргэлөөршье, ламын шажангааршье нүгшэһэн хүнэй шарилда нарыар хандадаг, хадагалдаг гээшэ. Али нэгэн алдартай ламбагайнарта субарга шодон бодхоогдожо, тэндэ шарилайнь үнэһэн зай оруулагдадаг

Зай тэрэ эмэ Хүнды гаргагдаба (нүгшэгшэдые табидаг газар), бүтэн дээрэнь ошоожо, ши бидэ хоёрой тухайлһан али үбшэниинь дорсо дараа хаб, үзэ, мэдэ гэхэл даа. Би түргэн тэндэнь ошоод лэ, онгойлгохо, отолхо, нуулиха даа. Бага-сага жэхыдэлһэншын хүрэхэ даа. Мүнөө эмшэдэй хэлээр, тэрэ үхээр манай "анатомичка" байгаа. Эндүү, гэнэгүйгөөр (гол түлэб худал барижа мэдэхын хажуугаар) хүнэй үбшэниие танихын, тодоруулхын тулада али болохо юумэн хэрэглэгдэдэг гээшэ".

Нүгшэгшэд тушаа, илангаяа дайн дажарта амин голоо алдаһан хүнүүд тухай санаар шажантанай хэлэдэгээр, тэдэнэр ямаршье нүгэлгүй, хойшонхын сэхэ сэбэр харгытай юм. Харин дээдын орондо тудагшадшье тэндэ мүнхэ бэшэ, түрэлөө урилалгатай, ерэлгэн ошолгонтой байжа магад. Тиимэ тула тэдэниие орхижо болохогүй, юрөөлын абажа байха хэрэгтэй гэдэг. Энэ эрилтэ хадаа шажанай талаар нүгшэгшэдөө мартахагүй, дурасхаалынь сахиха гэхэн заабари болоно.

Шажанай, эрхэтэнэй, алишье талаар холо дүтүн түрэл гарал, арһа яһатан гэжэ илгэдгүй энэ дэлхэйдэ түрхэн, үдэһэн, наһаа элдэһэн, мүнөө үгы хүн зоноо хүндэлхэ, дурасхаалха зорилго мэндэ ябагшадай нангин уялга, ашатын буян мүн.

Энэ мэдээсэгдэһэн, адаглагдаһан эдхэн зүйлнүүдхээ зарим тэды тобшолол хэхэ ханамжатайб.

Нэгэдэхээр, буряад хүдөө тосхонуудһаа хүдэги холо булаша үхээрине сэлээндэ дүгэ болгожо тогтоохо гэлсэбэл,

хүн зон хамтынгаа хүсөөр түбхүнүүлхэ, болбосон болохо хабатай байхань дамжаггүй.

Хуушан үхээрээ яаха болоноб? Байн хаба шадалтай түрэлхид нүгшэдэйнгөө шарил урилжа болоно. Хуулигаар энэ ушарыг эксгумаци гэдэг, ёһо гуримынь сахижа, энээнине хэхэдэ, хорюулгүй, хүзэг бэшэрэлэйшье талаар юрэнхыдгүй гэмээр. Мантай адли мүргэлтэй японууд нүгэлшөөнгүй, плэндэ байхадаа нүгшэһэн дүтынхидөө манай эндэһээ тоонто нютагынь абаашажа, дахин хүдөөлжэ байгаа ха юм.

Тосхон шадараар урилһан булашадаа байн дайнда унагшадаа шэнэ хүшөө бодхообол, бүри зохид байха хэн. Үшөө даамжарбал, тусгаар бунхан барижа, бурхан тахилаа гадна, хүбүүдэйнгээ гэрэл зурагуудаар, Россин талд дайдаа хадагалагдаһан газарһаань асарагдаһан нангин шоройтой бүмбэхэнүүдээр шэмэглээ хаа, ёһоор байгаа. Тэрэ бунхандаа нютагайнгаа бүгэдэ нүгшэгшэдэй дурасхаалда зула бадараадаг, үдэр бүри бэшэшье хаа, нарын 4 дүйсэндэ заатагүй заадаг хаа, бүришье хайн хааб даа. Энээнине гүйсүүлхэ булашын сэбэр нягта байдалыг харюусаха, харгалзаха хайн дуратан, ветеранууд ээжэлээд дежурилжа байха хааб даа. Аба эжынэрэйнгээ, аха дүүнэрэйнгээ, түлэг залуу наһандаа дайнда алдалһан хүбүүд, нүхэд тухайгаа дурсан ханаха бүрээ хүндэтэ нангин нэрэ алдарынь ямар аргаар мүнхэлхэ гэжэ ханагдадаг гээшэ.

Цыбан-Доржо ДУГАРОВ, дайнай ба ажалай ветеран

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дайнай, ажалай ветеранууд А. Д. Шагдаржапов, Э. С. Шагаев, Б. Г. Данзанов, Н. М. Урбазаев гэгшэд Агуухэ Илалтын хайндэрэй үедэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

гашуудалай үдэр

ерэһэн юм. Тиихэдэ Яско-Кишинёвско тулалдаанда хабаадалсаһанай удаа Польшын газар дайдые дайсанай һабарһаа сүлөөлэлсэбэ. Армиин командир ябаһан, удаань Берлинэй комендант болоһон генерал-полковник Н.Э. Берзариной ударидалга доро Варшаваһаа эхилээд, Висла, Одер мурэн хүрэтэр хүндэ хүсэр замдажа, фашистнуудай эшээн Берлин хүрэхэн байха юм.

- 5-дахы армиин 230-дахы гвардейскэ стрелково дивизийн 37-дохи полкын сэрэгшэд ута сэмгэтэй 76 миллиметрэй пушкаар дайсанай танкнуудые буудаха уялгатай хэмдэ. Шадамар бэрхэ, мэргэнээр буудадаг командирнай, сержант Иван Холкин ходоодоо иигэжэ хэлэдэг байгаа: "Эдэ нохосуудай хуягта танкнуудые хажуу талаһаань буудатгы! Тиихэдээл

түлөө" медалһыи эгээл үнэтэйдэ тоологдодог. Юуб гэхэдэ, 1944 ондо Бендеры хэрэмдэ довтолхоодо, тэндэ хоргодоһон фашистнуудтай удаан саг соо дайлагдажа байгаабы. Тиихэдэ Улаан Одоной ордендо зууршалагдаһан аад, тэрэнэ мүнөө хүрэтэр абаагүйб. Төөришөө хадаа, - гэжэ С.Г. Дашиев энеэбхилнэ.

Дашиевтай Самбил, Буянга, Шаралдай гурбан хүбүүд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсахадаа, бултадаа мэндэ гэр бүлэдөө бусажа ерээ бэлэй. Самбилэй хоёр дүүнэр японтоной болоһон дайнда хабаадалһан байгаа. Самбил Гармаевич гурбан хүбүүтэй, нэгэ басагатай юм, мүнөө ашанараа, зээнэрэ үргэлсэжэ ябана.

Ехэ хүбүүн Будажабын Улаан-Үдэ шадарай харгы заһабарилгын участогта

БЕРЛИН ХҮРЭНЭН ГАБЬЯАТАЙ

Мүнөө наян наһанайнгаа дабаанда хүрэхэн Самбил Дашиев Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, Алас-Дурна зүгтэ уялгата албаяа дүүргэжэ ябаһан юм.

- Находкын эрье шадар барилга хэдэг бидэнэр 1941 оной намар уялгата албаяа дүүргэжэ, гэртээ бусажа ерэхэ болоһондоо баяргайнууд, үгтэһэн даабаринуудые жэншэдгүй түргөөр хэжэ дүүргэхые оролдодог хэмдэ. Фашис нохосууд манай гүрэнэй хилэ дабажа, хото городуудые, хүн зониие хайра гамгүйгөөр алана гэхэн мэдээсэл командирнай июнийн 24-нэй үглөөгүүр хэлээ бэлэй, - гэжэ Самбил Гармаевич тэрэ сагаа һанан дурсан хөөрэнэ.

Барилгашадай полкын сэрэгшэд намартаа Комсомольск-на-Амуре хото

ерэжэ, жолоошоной хургуули дүүргээд, хэдэн бүлэг боложо хубаараад, иишэ тиишээ эльгээгдэхэн байгаа. Харин Дашиев бүлэг сэрэгшэдтэйгээ Уссурийскда байгуулагдаһан батальондо алба хэжэ эхилхэн бэлэй. Эндэ 1942 оной дүүрэтэр албаяа үргэлжэлүүлэе юм.

1943 оной январь. Баруун фронт ошохо тусхай часть бүридхэгдэжэ, эдэнэр Сталинград хото хамгаалалсахаа эшелондо нуужа, мордоо бэлэй. Ута харгыда хэдэн сүүдхээр ябажа, эдэнэрэй Сталинград хүрэхэдэ, дайсан сухаринхай байбаха юм. Тус частиин бүлэг сэрэгшэд командирнуудай курсада Уфа хото эльгээгдэхэ болобо. Мүн Самбил Дашиев тус курсада хуралсажа, отделениин командирай зиндаатай Украинын хоёрдохи фронт

амиды мэндэ гарахабди." Командирай хайгаар манай расчёдой сэрэгшэд шархатаггүй, дайгаа дүүргээ бэлэй, - гэжэ Самбил Гармаевич хэлэбэ.

Берлин хотые хамгаалһан немецүүдэй дирилххи олонинь һамна бута сохигдожо, майн 2-ой үдэр буудадаан дүүрэнтэбэ ха. Одоол эндэ тус полкын сэрэгшэд амиды мэндэ үлэхэндөө, дайгаа дүүргэхэндээ аргагүй ехээр баярлаа һааб даа. Самбил Дашиев Ростов хотодо 1946 он болотор албаяа үргэлжэлүүлэн юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын хоёр ордентой, олон тоото медальнуудтай тоонто нютагаа бусажа ерэхээр, Самбил Дашиев Баргажанай аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозойнгоо эдэд ажалда амаралтадаа гаратараа хүдэлхэн гээшэ.

- "Дайшалхы габьяагай

хүдэлнэ. Дунда хүбүүн Гарма хүдөө ажахын институт дүүргээд, агрономоор хүдэлнэ, бага хүбүүн Сергейн врач мэргэжэлтэй болонхон, авиационно заводой больницада хүдэлжэ ябана. Харин басаганин Улаан-Үдэ хотын түргэн туһаламжа үзүүлдэг больницын медицинскэ сестра, үбшэн хүн зондо түрүүшын туһаламжа үзүүлжэ, тэдэнэй баяр баясхаланда хүртэжэ ябадаг даа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фашис булимтарагшадай эшээн - Берлин хүрэхэн дайнай ветеранууд С.Г. Дашиев И.Е. Карбаинов хоёр дайнай дүүрэхээр табин нэгэн жэл болоһон хойно танилсажа, хөөрэдэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ИЛАЛТА
ШЭРЭЭЛСЭГШЭДЭЙ
УУЛЗАЛГА

1945 оной июнийн 24-дэ үнгэргэгдэхэн Агууехэ Илалтын парад-жагсаалда хабаадагшадай холбооной зүблэлые байгша ондо эмхидхэхэ уулзалгада уриһан соносхол "Красная Звезда" газетэ толилһон байна. Энэ уулзалгань Илалтын 51 жэлэй ойн һайндэртэ зориулагдажа, эмхидхэгдэхэ юм. Москва хотын Поклонно хадаахи Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай Түбэй музейн байшан соо энэ уулзалга үнгэргэгдэхэ. Июнийн 23-нэй үглөөнэй 10 час 30 минуттаа эхилхэ уулзалгада Москва хотын өөһдэйн хүтэлбэрийн захиргаанай, Россин болон Москва хотын ветерануудай комитет, зүблэлэй түлөөлэгшэд хабаадаха.

Илаалтын парадта хабаадалсагшадые амаршалһанай һүүлээр дурсахаалай болон Алдар Солын танхимууд соо баглаа сэгсгүүд табигдахаар уулзалгын программа дотор хараалагдана. Манай республикаһаа дайнда хабаадаһан сэрэгшэ Б.Д. Ангархаев Илалтын парадта урдань хабаадалсаа бэлэй.

- Илалтын парад-жагсаалда хабаадаһан нютагайманай хүбүүн Буда Дабаевич энэ уулзалгада ошохо аргагүй болоно. Ушарын гэхэдэ, үнөөхил зоболонто мүнхэн ха юм даа, - гэжэ республикын дайнай, ажалай ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ М-Ж. Ц. Гармаев голхорно.

Т. БАДМАИН.

УУЖАМ дэлгэр Буряад орон соомнай хэды үйлсэ гудамжанууд бии юм, бү мэдээ. Зүгөөр олонхинь элитэ мэдээжэ хүнүүдэй нэрээр нэрлэгдэхэй ааб даа. Хэжэнгын аймагай Эдэрмэг нууриной гол гудамжа Октябрьска гэжэ нэрлэгдэдэг байһанаа, Агууехэ Илалтын һайндэрэй баяржа Цыдыповэй нэрэмжэтэ үйлсэ болгогдон, нютагайнгаа түүхын шэнэ хуудаһа нээбэ.

Нютагай хүн зон, хургуулийн хурагшад тэрэ үдэр байлдаашадай дурсахаалда бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ сулларжа, Илалтын 51 жэлэй ойдо зориулагдаһан митинг эмхидхэхэ хэн. Үбсүүгээрээ дүүрэн орден, медальнуудаа зүүхэн дайнай ветеранууд олоной анхарал татаа. Хөөрхы даа, үтэлөө, үндэр наһатай болоол байна даа. Шадалтайгуудын эндэ зогсоно, шадалгүйн - Л.И. Казарбин гэртээ хэбтэнэ. Тингэбшье аюулта дайнай совет арадай илалтаар дүүрэхэнхээ хойшо 51 жэлэй үнгэрһые гүнзэгыгөөр мэдэрэн хэбтэнэ. Дайнай бүхы ветерануудтал ади, тэрэндэ маршал Жуковай медаль зүүлгэгдэбэ. Харин зогсожо байһан бусад зургаанин үшөө нэгэ һонин үйлэ хэрэгтэй гэршэ болохо золтой байбал даа.

Нютагай зайһан М-Б. Г. Дондоков хүндэтэ ветерануудаа болон хүн зоноо Илалтын 51 жэлэй ойн баяраар халуунаар амаршалһанай һүүлдэ суута снайпер Цыбык Цыдыпов тухай дэлгэрэнгүйгээр хөөрөжэ үгөөд, иимэ тобшолол хэбэ:

- Нютагаархидайманай гуйлтаар Эдэрмэгэйнгээ нэгэ гудамжада тэрэнэй нэрэ олгохо, ажаһуужа байһан гэртэнь дурсахаалай самбар үлгэхэ гэхэн шиидхэбэри абаһан байнабди, - гээд, гэр тээшэнэ зониие уриба.

Цыбык Цыренович Цыдыпов 1941-1945 онуудта стрелково 38-дахы болон 1076-дахы полкнуудай бүридэлдэ, түрүүн гэгээлэй буудагша, удаань снайпер ябаһан байха юм. Тэрэ үе соогоо Ц. Цыдыпов 200 гаран немецые хороогоо, өөрөө дүрбэ дахин шархатаа юм. Хүндөөр

Хэншье, юуншье мартагдаагүй

СОЛОНЬ БАДАРЬААР

шархатаһан сэрэгшэ 1945 оной намар нютагаа бусаһан намтартай. Тэрэнэй үбсүүндэ Дайшалхы Улаан Тугай орден болон бусад шагналнууд яларанхай хэн гэхэ.

... Дээдэ-Хэжэнгын сомоной ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ Ц.Д.Ц. Базаржапов дурсахаалай самбарай хушалта сэлжэ, дайнай ба ажалай ветеран Ц.Б. Золтоевто үгэ үгэбэ:

- Мүнөөдөр бидэ айхабтар ехэ түүхэтэ үдэр угтажа байна гэшэбди. Үсөөхэншье һаа, баһа нэгэ хэды хүн үлөөд ябанабди. Эндэхээ дүн хамта 70-аад хүн дайнда мордоһон аад, 34-ниинь бусаагүй юм. Баатарлиг хүбүүдэйнгээ нэрые мүнхэлхэ гэшэ нангин хэрэг ааб даа. Энэнь алдалһан хүнүүдтэ бэшэ, харин үри хүүгэдтэмнай, аша гүшанартамнай хэрэгтэй.

- Нютагайтнай хүн зониие, илангаяа дайнай ветерануудые, энэ дабхар һайндэрөөр амаршалһаб. Эдэрмэгэрхин, үнэхөөрөөшье, урмашамаар хүбүүтэй байгаат. Мэргэн буудагша Цыбык Цыдыповэй нэрын түрэл тосхонойтнай нэгэ үйлсэдэ үгтэжэ, мүнхэлэгдэжэ

байхада, хайхан байна. Ургажа ябаа залуу үе, балшар багахан хүбүүдүүд ямар согтой галтай нүдөөр маниие анхаралтайгаар шагнан байна гэшэб! Дэмбэрэлтэ хайхан хэрэгтэйнэй түлөө! - гэдэ райвоенкомой орлогшо В.А. Рябков хэлэхэ зуураа, салют үгэхые захирба.

- Би, юрэдөө, Баатарай баабай (Ц. Цыдыповэй ехэ хүбүүнэй нэрэ) тухай газетэ дайн соо уншаһанаа мартадаггүйб. 360 немецые алаа гэжэ сэхэ бэшээтэй байгаа хэн, - гэдэ Балма Хубухеева дурсаба. - Баатарай баабайдал адлар суурхаһан сэрэгшэ манай эндэ үгы бэшэ аа гү. Энэ, юрэдөө, ажаһуужа байһан гэрэнь үхибүүдтэнь үгыт, - гэжэ нютагайнгаа захиргаанда тэрэ хандаба. Тэрэнэй дурадхалы дэмжэхэ хүнүүд байна хэн.

Үгэ хэлэгшэдэй һүүлээр Ц.Ц. Цыдыповэй хүбүүн Баатар нютагаархидтаа хандажа, байр баясхалангай үгэ хэлэхэдэ:

- Баабайманай нэрэ мүнхэлэгдэхэдөө, бидэниие, үхибүүдэнь, аша гүшанарыень, тэрэнэй нэрые дээрэ үргэжэ ябахые уялагална. Эсэгынгээ, үбгэн эсэгынгээ нэрэдэ хүрэмөөр ябахые найдуулха байналди даа, - гэбэ.

Иигэжэ алтан дэлхэй дээрэ Цыбык Цыдыповэй нэрэмжэтэ гудамжа бии болобо, суута снайперай нэрэ иигэжэ мүнхэлэгдэбэ гэшэ.

В. ТОКТОХОЕВА.

ДАЙН
ЯАГААД
ЭХИЛЭЭБ?

Германиин Верховно командованиин 1941 оной январин 31-дэ зохёһон "Барбарос" гэхэн түсэбэй үндэһөөр СССР гүрэндэ довтолхоодо, сэрэгэй операцинуудые хэхын тула "Север", "Центр", "Юг" гэхэн гурбан бүлэг арминуудые эмхидхэхэн байна.

СССР гүрэниие эзэмдэн абажа, тэрэнэй газар дайдые колони болгохо, Польшын гүрэниие ба Советскэ Союзай баруун талые булажа абаха, эндэ ажаһуудаг 46-51 миллион хүнүүдые ондоо тээшэнэ ябуулжа, энэ сүлөө болоһон газартань 10 миллион шахуу немецүүдые асаржа түбхинүүлхэ, нютагай үлэхэн 14 миллион хүниие концлагерьнуудта эльгээхэ гэхэн "Ост" түсэбые Гитлер зохёогоо хэн.

СССР гүрэндэ дайлан орохынгоо урда тээ Англиин 12, Бельгийн 22, Голландийн 18, Норвегийн 6, Францийн 92, Чехословакийн 30 дивизиие Германи өөһдэнтөө мэдэлдэ абаһан байгаа бшуу.

СССР гүрэндэ довтолхоодо, Германи 152 дивизи, тэрэ тоодо 19 танкова, 14 моторизованно-ябаган, 2 тусхай амьарлагдаһан бригада хабаадуулаа. Гадна Финлянди 16 дивизи, 3 бригада, Румыни 13 дивизи, 9 бригада, Венгри 4 бригада нэмэжэ оруулһан байха юм. Бүхыдөө 190 дивизийн бүридэлдэ 5 миллион 500 мянган солдат болон офицернууд, 47200 томо буунууд, 4300 танк болон довтолго хэдэг томо буунууд, 4980 сэрэгэй самолёт, 192 сэрэгтэй корабльнууд оруулагдажа хабаадуулагдаа.

Манай талаһаа абаад харахада, дайнай эхиндэ списогээр бүхыдөө 4 миллион 826 мянган хүн сэрэгтэ тоологдодог байгаа юм. Тэрэнэйн 2 миллион 900 мянган сэрэгшэ баруун хилэ хамгаалаа. 1941 оной июнийн 22-то ороной баруун талада 170 дивизи байһан юм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайн бүхы дайнууд сооһоо эгээл хүндэ, шуһа адхаралгата, хандарал һүйдхэлтэ, эгээл хүрөөтэй аймшагтай дайн болобо.

Энэ дайнда 50 гаран миллион хүн наһа бараа. Тэрэнэй 27 миллионинь байлдаанай газарта алалан унаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай бүхы гарза хохидолын 4 триллион доллар болоһон байна.

Энэ дайнда манай гүрэн 20 гаран миллион хүнүүдээ алдаа. 1710 хото, хотын түхэлэй хууринууд, 70 мянган хуурин, тосхонууд, 32 мянган промышленна предприятинууд хандаргадан халгаагдаа.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлүүдтэ Польшо 6 миллион, Югослави 1,7 миллион, Франци 600 мянган, Англи 370, США 500 мянган сэрэгшэдээ алдаһан байха юм.

Дай үүсхэхэн Германи 13 миллион 600 мянган, Япон 2,5 миллион, Итали 500 мянган хүнүүдээ алдаа бшуу.

(Элдэб һонинуудһаа суглуулагдаба.)

24, ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТ

16.00-00.15 Новости
16.20 Рыцарь - отважное сердце.
16.45 Марафон - 15.
17.00 Звездный час.
17.40 Элен и ребята.
18.05 Джэм.
18.30 Семь дней спорта.
19.00 Новости.
19.20 Секрет "Тропиканки".
20.10 Часпик.
20.35 Угадай мелодию.
21.05 Мы.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.45 Виртуальная реальность.
23.45 Футбольное обозрение.
00.35 Футбол. Чемпионат Европы. 1/4 финала.
02.45 Фильм Александра Порошкина "Чекист". (до 04.30).

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.15 Дон Кихот.
8.45 Выборы-96.
9.00 Вести.
9.15 В этот день.
9.25 Деловая Россия.
9.45 Эй, ухнем.
10.15 Русское лото.
10.55 Телеспектакль "Римская весна миссис Стюэн".
12.00 Санта-Барбара.
12.55 Магазины недвижимости.
13.00 Вести.
13.20 Деловой автограф.
13.30 Антракт.
13.35 На грани двух стихий.
14.05 Не забудьте включить телевизор.
14.40 Царь природы. Из цикла "Время великих обманов".
15.15 Деловая Россия.
15.45 Детские новости.
16.00 Вести.
16.20 Иванов, Петров, Сидоров...
17.15 Волшебный чемодан.
17.30 С любовью к музыке.
17.45 Мультфильм.
17.55 Спасение.
18.50 Мультфильм.

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19.00 Мультфильм.
19.15 Сагай суурьян.
19.35 Байгал.
19.45 Курьер.
19.55 Театри зритель. К закрытию сезона в ГАТОБ.
20.45 Байгал.
20.55 Курьер.

РОССИЯ

21.00 Вести.
21.25 Санта-Барбара.
22.35 Домино Михаила Боярского.
23.00 Детектив по понедельникам "Рукиубийцы". (Великобритания).
01.00 Вести.

25, ВТОРНИК

ОРТ

7.00 Телеутро.
10.00, 13.00, 16.00, 02.00 Новости.
10.15 19.20 - Секрет "Тропиканки".
11.55 Что? Где? Когда?
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 Вера Алентова и Борис Щербаков в фильме "Непредвиденные визиты", 1 серия.
15.25 Любовь с первого взгляда.
16.15 Пресс-экспресс.
16.20 Рыцарь - отважное сердце.
16.45 Мультфильм.
17.10 Волшебный мир.
17.40 Элен и ребята.
18.05 До 16 и старше.
18.30 Семь дней спорта.
19.00 Новости.
20.10 Часпик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Тема.
21.45 Спокойной ночи, малыши.
22.00 Время.
22.45 Фильм Станислава Ростоцкого "Из жизни Фёдора Кузькина".
02.25 Музыкальная программа МТВ
02.55 "Гардемарины, вперед!" 1 серия (до 04.10).

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.15 Дон Кихот.
8.45 Выборы-96.
9.00 Вести.
9.15 В этот день.
9.25 Л-клуб.
10.10 Санта-Барбара.
13.00 Вести.
13.20 Деловая Россия.
13.40 Выборы-96.
13.55 Деловой автограф.
14.05 Не забудьте включить телевизор.
14.30 Магазины недвижимости.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

27, ЧЕТВЕРГ

ОРТ

7.00 Телеутро.
10.00, 13.00, 16.00, 01.30 Новости.
10.15, 19.20 Секрет "Тропиканки".
11.05 Смехопанорама.
11.30 Клуб путешественников.
12.15 Мультфильм.
12.40 Сmaak.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 "Непредвиденные визиты", 3 серия.
15.05 Мультфильм.
15.25 Любовь с первого взгляда.
16.15 Пресс-экспресс.
16.20 Рыцарь-отважное сердце.
16.45 Лего-го.
17.10 Тин-тоник.
17.40 Элен и ребята.
18.05 Рок-урок.
18.30 Семь дней спорта.
19.00 Новости.
20.10 Часпик.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Один на один.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.45 Приключенческая комедия "Банзай".
00.40 "Обоз".
02.00 Футбольный клуб Российской эстрады представляет.
02.30 Гардемарины, вперед! 3 серия.
03.35 И снова оперетта. (до 04.15)

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.15 Дон Кихот.
8.45 Выборы-96.
9.00 Вести.
9.15 В этот день.
9.25 Деловая Россия.
9.45 Выборы-96.
10.00 Своя игра.
10.30 Санта-Барбара.
11.25 Магазины недвижимости.
11.30 Миллиардерша. 2 серия.
13.00 Вести.
13.20 Деловой автограф.
13.30 Сам себе режиссер.
14.00 Не забудьте включить телевизор.
14.40 Деловая Россия.
15.10 Антракт.
15.15 Мир народам. Из цикла "Время великих обманов".
15.45 Детские новости.
16.00 Вести.
16.20 Иванов, Петров, Сидоров...
17.15 Эй, ухнем.
17.30 Кенгуру.
17.45 Мультфильм.
17.35 Девочка из завтра.
18.20 Версты.

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18.55 Мультфильм.
19.35 Сэнхир хадаг.
20.00 Байгал.
20.10 Курьер.
20.20 Время ВЫБОРА.
20.45 Байгал.
20.55 Курьер-2.
21.00 Вести.
21.25 Санта-Барбара.
22.25 Эх, дороги.
23.00 Футбол. Чемпионат Европы. 1/2 финала.
01.00 Вести.
01.30 Худ. фильм "Остров Паскали" (Великобритания).
03.20 Адамово яблоко (до 04.05).

28, ПЯТНИЦА

ОРТ

7.00 Телеутро.
10.00, 13.00, 16.00, 00.55 Новости.
10.15 Секрет "Тропиканки".
11.10 Один на один.
11.50 Играй гармонь любимая.
12.25 Пока все дома.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 "Непредвиденные визиты", 4 серия.
15.15 Мультфильм.
15.25 Любовь с первого взгляда.
16.15 Пресс-экспресс.
16.20 Мультфильм.
16.35 Фильм-сказка "Раз, два — горе не беда".
18.00 Призвание.
18.30 Семь дней спорта.
19.00 Новости.
19.20 Секрет "Тропиканки".
20.15 Человеки закон.
20.45 Поле чудес.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.45 Детективное агентство "Лунный свет".
23.50 Взгляд.
00.55 Российский боевик "Черная

акула".
02.55 Гардемарины, вперед! 4 серия.
04.10 Памяти Александра Вертинского "Я вернулся домой" (до 05.45).

КАНАЛ "РОССИЯ"

8.15 Дон Кихот.
8.45 Выборы-96.
9.00 Вести.
9.15 В этот день.
9.25 Деловая Россия.
9.45 ВЫБОРЫ-96.
10.00 Проще простого.
10.30 Санта-Барбара.
11.25 "Миллиардерша", 3 серия.
12.55 Магазины недвижимости.
13.00 Вести.
13.20 Торговый дом.
13.35 Эй, ухнем.
13.50 Наш сад.
14.20 Не забудьте включить телевизор.
14.55 Деловая Россия.
15.20 Советская женщина. Из цикла "Время великих обманов".
15.45 Детские новости.
16.00 Вести.
16.20 Иванов, Петров, Сидоров...
17.15 Мультфильм.
17.25 Не переживай.
17.40 Дисней по пятницам.
18.35 Мультфильм.

БУРЯТСКОЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

18.45 Мультфильм.
19.15 Бурядорон.
19.50 Курьер.
20.00 Панорама Бурятии.
20.35 Центризбирком сообщает.
20.55 Курьер-2.
21.00 Вести.
21.25 Санта-Барбара.
22.30 Дневник чемпионата Европы по футболу.
22.45 Минарет.
23.20 Сделано в Голливуде. "Большой бизнес".
01.00 Вести.
01.30 Музыка всех поколений. (до 01.45).

29, СУББОТА

ОРТ

9.00 Веселые истории в журнале "Ералаш".
9.20 Михаил Кузнецов в фильме "Матрос Чижик".
10.45 Слово пастыря.
11.00, 16.00 Новости.
11.15 Не зевай.
11.45 Утренняя почта.
12.20 Сmaak.
12.40 Сокровища Государственного исторического музея. Фильм 2-ой.
13.10 Олег Борисов и Анатолий Солоницын в фильме "Остановился поезд".
14.45 Лауреаты премии "Тэфы".
15.35 Автомобиль и Я.
16.20 Окно в Европу.
16.50 В мире животных.
17.25 Национальная премия "Призвание".
19.00 Новости.
19.30 Золотая серия. Юрий Никулин и Кристина Орбакайте в фильме "Чучело".
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.45 Что? Где? Когда?
00.00 Дни.

00.45 Коллекция 1 канала Триллер "Дурная слава".
02.30 Музыкальный антракт.
02.40 Цирк зверей.
03.25 "Визит дамы" 1 серия.
04.35 "Все звезды". Киноконцерт. (до 05.25)

КАНАЛ "РОССИЯ"

9.00 Вести.
9.15 В этот день.
9.25 Всего понемногу.
10.20 Экспорт-лес.
10.35 Антракт.
10.40 Вовкулаки, или загадка доктора Никодима.
10.55 Золотой ключик.
11.10 Антракт.
11.15 Устами младенца.
11.45 Путешествие.
12.00 Вести в II.
12.15 Вертикаль.
12.40 Доброе утро.
13.25 Поэт в России — больше, чем поэт.
14.05 "Океан" 3 серия.
15.00 Вести.
15.20 Крестьянский вопрос.
15.50 Де-факто.
16.20 Кто мы?
17.00 Петербургские сезоны.

17.30 Ретро-шлягер. Юрий Гуляев.
17.55 Бесконечные путешествия.
18.55 Сказки нашего детства.
19.30 Субботний вечер с Лаймой Вайкуле.
21.00 Вести.
21.25 Яблоко Адама.
22.50 Волейбол. Мировая лига. Финал.
23.55 Кинокомедия "Женский клуб" (США).
01.35 Зависит от тебя.
01.50 Программа "А". (до 02.45).

30, ВОСКРЕСЕНЬЕ

ОРТ

9.00 Тираж "Спортлото".
9.10 Ералаш.
9.20 Евгений Леонов в комедии "Совсем пропащий".
11.00, 01.05 Новости.
11.15 Непутевые заметки.
11.30 Пока все дома.
12.10 Утренняя звезда.
13.00 Служу России.
13.30 Играй гармонь, любимая.
14.00 Провинциальные истории.
14.25 Под знаком "Пи".
14.55 Смехопанорама.
15.25 Новости.
17.15 Клуб путешественников.
18.05 КВН-ассорти.
18.30 Мультфильм.
18.45 Счастливый случай.
20.05 Клуб "Белый попугай".
21.00 Время.
21.35 Премьера 1 канала. Александр Збруев и Михаил Ульянов в фильме "Все будет хорошо".
23.45 Футбольное обозрение.
00.15 Фестиваль телефильмов.
01.25 Любовь с первого взгляда.
02.05 Это было, было... "Песни 1-ой любви".
02.20 Музыкальная программа МТВ.
02.50 "Визит дамы" 2 серия (до 04.00).

КАНАЛ "РОССИЯ"

9.00 В этот день.
9.10 Всего понемногу.
10.05 Не вырубите.
10.20 Гостиница Деда Мазая.
10.35 Дети детям.
10.50 Продленка.
11.30 Присяга.
12.00 Вести в II.
12.25 Парламентская неделя.
13.00 Горячая десятка.
13.55 Док. фильм.
14.05 "Океан" 4 серия.
15.00 Вести.
15.15 По-русски.
15.35 Дневник чемпионата Европы по футболу.
16.00 Книжная лавка.
16.30 Империя игр.
17.30 В мире животных.
18.00 К-2 представляет.
19.00 Волшебный мир Диснея.
20.00 "Аншлаги К".
21.05 Нижегородская ярмарка.
Открытие телевизионного фестиваля искусств.
22.00 Зеркало.
22.35 Док. фильм "Президент России".
23.35 Волейбол. Мировая лига. Финал.
00.35 Репортер.
00.55 Вести.
01.15 У Ксюши.
01.50 Зависит от тебя.
02.50 Маски-шоу.
02.35 Рэк-тайм.
02.55 Футбол. Чемпионат Европы. Финал. (до 04.55).

3 КАНАЛ "БУРЯТИЯ" 24, ПОНЕДЕЛЬНИК

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Династия. 124 серия.

25, ВТОРНИК

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Династия. 125 серия.

26, СРЕДА

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Династия. 126 серия.

27, ЧЕТВЕРГ

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Династия. 127 серия.

28, ПЯТНИЦА

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Династия. 128 серия.

29, СУББОТА

18.00 Династия. 129 и 130 серии.
30, ВОСКРЕСЕНЬЕ

18.00 Династия. 131 и 132 серии.

ПОНЕДЕЛЬНИК

Программа передач.
Мультисериял "Гран-при".
Сериал "Солти", 7 с.
ПОСТмузыкальные новости.
Шесть новостей.
Аптека.
Мультисериял "Сказки братьев Гримм": "Джаринда Джарингель".
Благая весть.
Телесериал "Хозяйка".
Прогнозы недели.
Нон-стоп лист.
Муз. подарок.
6 новостей недели.
Шоу Бенни Хилла.
Территория ТВ-6: Нас вызывает Таймыр.
Восточный экспресс.
Х/ф "Гром небесный".
Дорожный патруль.
ПОСТмузыкальные новости.
Назло рекордам.
Те, кто...

25, ВТОРНИК

Программа передач.
"Гран-при".
"Солти", 8 с.
ПОСТмузыкальные новости.
Шесть новостей.
Аптека.
Сказки братьев Гримм: "Шестеро весь свет сбодут".
Благая весть.
"Хозяйка".
Акулы пера: Лига блюза.
Нон-стоп лист.
Муз. подарок.
Телеигра "Деньги... Деньги? Деньги!".
Восточный экспресс.
Вы - очевидец.
Нон-стоп лист.
Х/ф "Лыжный патруль".
Катастрофы недели.
ПОСТмузыкальные новости.
Те, кто...

26, СРЕДА

Программа передач.
"Гран-при".
"Солти", 9 с.
ПОСТмузыкальные новости.
Шесть новостей.
Аптека.
Сказки братьев Гримм: "Беляночка и Розочка".
Благая весть.
"Хозяйка".
Ток-шоу "Я сама": "Друг мужа мой враг".
Нон-стоп лист.
Муз. подарок.
Скандалы недели.
Музыка кино: Песни А. Петрова.
Восточный экспресс.
Нон-стоп лист.
Х/ф "Московские каникулы".
Сериал "Ночная жара".
ПОСТмузыкальные новости.
Те, кто...

27, ЧЕТВЕРГ

Программа передач.
"Гран-при".
"Солти", 10 с.
ПОСТмузыкальные новости.
Шесть новостей.

РАДИО

24, ПОНЕДЕЛЬНИК

Утренний концерт.
Радиожурнал "Земля родная".
7.00 Информация, объявления.
"Анфас". В выпуске: "Летний отдых—реалии и проблемы". В передаче принимает участие генеральный директор Бурятского республиканского туристско-курортного предприятия "ТУРИСТ" С. С. Лишук.
8.10 Радиостудия "Биракан".
8.22 - 19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

25, ВТОРНИК

Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)
Обзор республиканских газет.
7.00 Информация, объявления.
"Из ковши Большой медицины"

17.25 Аптека.
17.35 Сказки братьев Гримм: "Рапанзал".
18.00 Благая весть.
18.25 "Хозяйка".
19.15 Ток-шоу "Профессия": Поэт.
20.10 Нон-стоп лист.
20.20 Муз. подарок.
20.35 Стиль (CNN).
21.00 Назло рекордам.
21.30 Телеигра "АЛЛО" (2 розыгрыш).
22.30 Нон-стоп лист.
22.40 Х/ф "Четыре двойки".
23.55 ПОСТмузыкальные новости.
00.10 Те, кто...

28, ПЯТНИЦА

16.00 Программа передач.
16.05 "Гран-при".
16.30 "Солти", 11 с.
17.00 ПОСТмузыкальные новости.
17.15 Шесть новостей.
17.25 Аптека.
17.35 Сказки братьев Гримм: "Лесная ведьма".
18.00 Благая весть.
18.25 "Хозяйка".
19.15 Ток-шоу "Сделай шаг".
20.10 Нон-стоп лист.
20.20 Муз. подарок.
20.35 Спорт недели.
21.05 Шесть новостей.
21.10 Восточный экспресс.
21.25 Нон-стоп лист.
21.35 Х/ф "Смерть под парусом", 1 с.
22.50 ПОСТмузыкальные новости.
23.05 "Смерть под парусом", 2 с.
00.20 Транс-шоу Жан-Поля Готье.

29, СУББОТА

12.00 Мультфильм "Том, Джерри и их друзья".
13.00 Х/ф "Дружок".
14.40 Сериал "Дела сердечные", 7 с.
15.10 Нью-Йорк, Нью-Йорк.
15.40 Мир путешествий: "Вояджер", 17 с.
16.35 Нон-стоп лист.
16.45 Это мы не проходили...
17.10 Сериал "Неоновый всадник", 10, 11 с.
18.50 ЧАЙ-клуб.
19.20 Нон-стоп лист.
19.30 Муз. подарок.
19.45 Х/ф "Багдасар разводится с женой".
21.00 Сериал "Теория заговоров": "Секретные записки Кеннеди".
21.50 Х/ф "Судьба человека".
23.40 ПОСТмузыкальные новости.
23.55 Х/ф "Большие деревья".

30, ВОСКРЕСЕНЬЕ

12.00 Мультисериал "Кругосветное путешествие Вилли".
12.25 Сериал "Флиппер".
13.25 Сериал "Мстители".
14.25 "Вояджер", 18 с.
15.25 Нон-стоп лист.
15.35 Русское лото.
16.00 "Неоновый всадник", 12, 13 с.
17.40 Суперхоккей, Кубок вызова, 1979 г.
Нью-Йорк - СССР. Все звезды НХЛ.
20.00 Нон-стоп лист.
20.10 Муз. подарок.
20.25 Х/ф "Братья по крови".
21.50 Моя история: Н. Белохвостикова.
22.40 Х/ф "Законный брак".

радиорассказ о П. Тонтове, воспитаннике Мало-Куналейского детского дома, воспитателе этого же детского дома. К 50 летию Мало-Куналейского дома.

7.45 - 8.10 Общественно-политическая передача (на бур. яз.)
12.10 - 13.00 Музыкальная передача из фондов радио (на бур. яз.)
19.22 - 19.52 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)

26, СРЕДА

6.12 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Программа "Юность республики" (на бур. яз.)
7.47 - 8.10 Передача. "Районная печать: поддержка участием".
19.22 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. яз.)
19.52 - 20.07 Передача для детей.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 24

8.00 Анонс, "Ералаш"
8.30 Сериал для "Жаворонков"
9.00 Мультфильмы
9.30 Энциклопедия чудес
10.00 "Сегодня"
10.35 Сериал: "Саломея"
11.25 Телегазета
11.40 Областная хроника
12.10 Музыкальный канал
13.00 Мультфильмы
13.25 Сериал: "Сенсация" 8 с.
14.10 Мир кино: "Украденные дети" (США)
15.35 "Открытые небеса"
17.00 Анонс, "Необыкновенные приключения Скуби-Ду" мультсер.
17.30 Спорт. программа
18.00 "Сегодня"
18.35 Док. фильм
19.00 Муз. поздравления
19.45 Телегазета
20.00 Мир кино: "Спенсер на прокат" (США)
20.50 Доктор Угол
21.00 "Итоги"
22.20 "Дерзкие и красивые"
22.45 Телегазета
23.00 "Детективы Д. Х. Чейза "Смерть по контракту" 4 закл. сер.
00.00 Сегодня
00.35 Муз. канал

ВТОРНИК, 25

8.00 Анонс, "Ералаш"
8.30 Сериал для "Жаворонков"
9.00 Мультфильмы
9.30 Энциклоп. чудес
10.00 Сегодня
10.35 сер. "Саломея"
11.25 Телегазета
11.40 "Времечко"
12.10 Муз. канал
13.00 Мультфильмы
13.25 Сериал: "Сенсация" 9 с.
14.10 Мир кино: "Отверженный среди нас" (США)
15.45 "Открытые небеса"
17.00 Анонс, "Необыкновенные приключения Скуби-Ду"
17.30 Футбольный клуб
18.00 "Сегодня"
18.35 "Герой дня"
19.00 Муз. поздравления
19.45 Телегазета
20.00 Мир кино: "Миллионы Брюстера"
21.45 Доктор Угол
22.00 Сейчас
22.20 "Дерзкие и красивые"
22.45 Телегазета
23.00 "Детективы Д. У. Чейза "Перемените обстановку" 1 с (Италия)
00.00 Сегодня
00.35 Муз. канал

СРЕДА, 26

8.00 Анонс, "Сейчас"
8.30 Сериал для "Жаворонков"
9.00 Мультфильмы
9.30 "Энциклопедия чудес"
10.00 "Сегодня"
10.35 Сериал "Саломея"
11.25 Телегазета
11.40 "Времечко"
12.10 Муз. канал
13.00 Мультфильмы
13.25 Сериал: "Сенсация" 10 с (Италия)
14.10 Мир кино: "Бессмертные грехи" (Испания)
16.00 "Открытые небеса"
17.00 Анонс, "Необыкновенные приключения Скуби-Ду"
17.30 Женские истории: "Деззл"
18.00 "Сегодня"
18.35 "Герой дня"
19.00 Муз. поздравления
19.45 Телегазета
20.00 Мир кино: "Детектив" (Франция)
21.45 Радар-спорт
22.20 "Дерзкие и красивые"
22.45 Телегазета
23.00 Детективы Д. Х. Чейза: "Перемените обстановку" 2 с.
00.00 Сегодня
00.35 Меломания

ЧЕТВЕРГ, 27

8.00 Анонс, "Ералаш"
8.30 Сериал для "Жаворонков"
9.00 Мультфильмы
9.30 "Энциклопедия чудес"

27, ЧЕТВЕРГ

6.12 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Утренний концерт.
7.33 - 8.00 Программа "Резонанс".
12.10 - 13.00 Музыкальная передача из цикла "Встреча для вас" заслуженный артист республики флейтист Б. Грудинин.
19.22 - 19.52 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

28, ПЯТНИЦА

6.12 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Программа "Встречи". Новые стратегии реформ. По материалам пресс-конференции помощника Президента России А. Я. Лившица в Москве.
7.45 - 8.10 "Тоонто нутаг" (на бур. яз.)

10.00 "Сегодня"
10.35 Сериал "Саломея"
11.25 Телегазета
11.40 "Времечко"
12.10 Муз. канал
13.00 Мультфильмы
13.25 Сериал: "Сенсация" 11 с (Италия)
14.10 Мир кино: "Высокие ставки"
15.40 "Открытые небеса"
17.00 Анонс, "Необыкновенные приключения Скуби-Ду"
17.30 Женские истории "Деззл"
18.00 "Сегодня"
18.35 "Во саду ли, в огороде"
19.00 Муз. поздравления
19.45 Телегазета
20.00 Мир кино: "Танк Клим Ворошилов-2"
21.45 "Доктор Угол"
22.00 "Сейчас"
22.20 "Дерзкие и красивые"
22.45 Телегазета
23.00 "Детективы Д. Х. Чейза "Перемените обстановку" 3 с
00.00 Сегодня
00.35 Кафе Обломов

ПЯТНИЦА, 28

8.00 Анонс, "Сейчас"
8.30 Сериал для "Жаворонков"
9.00 Мультфильмы
9.30 "Энциклопедия чудес"
10.00 "Сегодня"
10.35 Сериал: "Саломея"
11.25 Телегазета
11.40 "Времечко"
12.10 Муз. канал
13.00 Мультфильмы
13.25 Сериал: "Сенсация" закл. серия
14.10 Мир кино: "Завтра была война" (Россия)
16.00 "Открытые небеса"
17.00 Анонс, "Необыкновенные приключения Скуби-Ду"
17.30 Женские истории: "Деззл"
18.00 "Сегодня"
18.35 Герой дня
19.00 Муз. поздр.
19.45 Телегазета
20.00 Наше старое кино: "Белый взрыв"
21.30 "Доктор Угол"
21.50 Студенческий ТВ
22.20 "Дерзкие и красивые"
22.45 Телегазета
23.00 Сериал: Детективы Д. Х. Чейза
00.00 Сегодня

СУББОТА, 29

9.00 Анонс, Муз. канал
9.45 Ералаш
10.00 "Город собак" мультсериал
10.25 "Энциклопедия чудес"
10.50 "Войска особого назначения" док. сер.
11.10 Телегазета
11.25 Кино 80-х: "Обвиняется свадьба"
13.00 "Времечко"
13.30 Спорт. программа
14.00 Сериал: "Прах и кровь" 1 с
15.00 Лучшие цирки мира
16.00 Школьное ТВ
17.00 Анонс, Сериал: "Боюсь ли ты темноты?"
17.30 Футбольный клуб
18.00 "Сегодня"
18.35 "Герой дня"
19.00 Муз. поздравления
19.45 Телегазета
20.00 "Автоэкспресс"
20.30 Трюкачи Голливуда. "Семья шпионов"
21.00 Сериал: "Полиция Майами. Отдел нравов"
22.00 "Сейчас"
22.20 Телегазета
22.35 Наше новое кино: "Побег на край света"

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 30

9.00 Анонс, Муз. канал
9.45 Ералаш
10.00 "Город собак" м/с
10.25 "Энциклопедия чудес"
10.50 "Войска особого назначения"
11.20 Телегазета
11.35 Воскресный кинозал: "Курьер"
13.05 Клуб "Белый полугай" Выпуск 6
14.00 Сериал: "Прах и кровь" 2 с
15.00 "Мир развлечений"
15.30 "Дог-шоу"
16.00 Школьное ТВ
17.00 "Полицейский Кэттс и его собака"
17.30 Мир спорта глазами Жиллетт
18.00 Сегодня
18.35 Док. фильм "Шпионы"
19.10 Муз. поздравления
20.00 Телегазета
20.30 100 к 1
21.00 Сериал: "Полиция Майами. Отдел нравов"
22.00 "Намедни"
22.40 Куклы
23.00 Мир кино: "Даремский Бык" (США)

12.00 - 13.00 Музыкальная программа "Час вашего письма".
19.02 - 19.52 "Вчера. Сегодня. Завтра". Информационная программа.

29, СУББОТА

6.12 "Сельские заботы" (на бур. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 Радиожурнал "Природа и мы".
7.45 - 8.00 "Радиобиблиотека". У нас в студии в гостях юная поэтесса Маша Бабкина.
8.10 - 9.00 Информационная программа "Вчера. Сегодня. Завтра".
19.01 - 19.58 "Степные мелодии".

30, ВОСКРЕСЕНЬЕ

7.22 Информация, объявления.
7.25 - 8.00 Утренний концерт.
8.10 - 9.00 Литературно-художественная программа "Алтаргана".
12.00 - 13.00 Информационный музыкальный канал "Воскресный полдень".

24, ПОНЕДЕЛЬНИК

7.00 Программа передач.
7.05 Аэробика в стиле "Оз".
8.00 Торговый ряд.
8.30 Мультфильмы.
9.00 "Бушидо", 1 с. Торговый ряд.
10.30 Худ. фильм.
12.00 Торговый ряд.
До 17.00 - перерыв.
17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
17.40 М/ф на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
20.30 "Бушидо", 1 с. Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.30 "Санта Барбара" на англ. яз.

25, ВТОРНИК

7.00 Программа передач.
7.05 Аэробика в стиле "Оз".
8.00 Торговый ряд.
8.30 Мультфильмы.
9.00 "Бушидо", 2 с.
9.30 Торговый ряд.
10.00 Худ. фильм.
12.00 Торговый ряд.
17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
17.40 Мультфильм на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
20.30 "Бушидо", 2 с. Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.00 "Санта Барбара" на англ. яз.

26, СРЕДА

7.00 Программа передач.
7.05 Аэробика в стиле "Оз".
8.00 Торговый ряд.
8.30 Мультфильмы.
9.00 "Бушидо", 3 с. Торговый ряд.
10.15 Худ. фильм.
12.00 Торговый ряд.
17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
17.40 М/ф на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
20.30 "Бушидо", 3 с. Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.00 "Санта Барбара" на англ. яз.

27, ЧЕТВЕРГ

7.00 Программа передач.
7.05 Аэробика в стиле "Оз".
8.00 Торговый ряд.
8.30 Мультфильмы.
9.00 "Бушидо", 4 с. Торговый ряд.
10.15 Худ. фильм.
12.00 Торговый ряд.
17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
17.40 Мультфильм на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
20.30 "Бушидо", 4 с. Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.00 "Санта Барбара" на англ. яз.

28, ПЯТНИЦА

7.00 Программа передач.
7.05 Аэробика в стиле "Оз".
8.00 Торговый ряд.
8.30 Мультфильмы.
9.00 "Бушидо", 5, 6 с. Торговый ряд.
11.00 Худ. фильм.
12.30 Торговый ряд.
17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
17.40 М/ф на англ. яз.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
20.30 "Бушидо", 5 с. Торговый ряд.
21.30 Худ. фильм.
23.00 "Санта Барбара" на англ. яз.

29, СУББОТА

17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 МТВ-Азия. Торговый ряд.
20.30 Подсолнцем и луной. Торговый ряд.
21.30 "Бушидо", 6 с.
22.30 Худ. фильм.
24.00 Ночной канал (до 06.00).

30, ВОСКРЕСЕНЬЕ

17.00 Детское время: м/ф, х/ф.
18.00 Тортик.
18.30 Торговый ряд.
19.00 Худ. фильм. Торговый ряд.
21.30 "Бушидо", 7 с. Торговый ряд.
22.30 Муз. коллекция.

АЛДАР НЭРЬИЕНЬ МҮНХЭЛБЭ

ДҮШӨӨД ЖЭЛДЭ хүдөө ажахын үйлдбэрийн бэлгтэй бэрхэ эмхидхэлшэ, хүтэлбэрилэгшэ ябахан, 15 жэлэй туршада Мухар-Шэбэрэй аймагай "Знамя Ленина" колхозой түрүүлэгшээр хүдэлхэн, Буряадай АССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Советэй депутат, партиин обкомой гэгшүүн байһан, Ажалай Улаан Тугай хоёр орденго Семёнов Цырендондок Семёновичой дурасхаалда зорюулагдажа, республикын хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй нэгэдэхи конференци-спартакиада тус ажахын түб бууса—Хушуун-Үзүүр тосхондо болобо.

Энэ хэмжээ ябуулгын хоёрдохи үдэрэй эхиндэ хүдөө ажахын үйлдбэрийн гайхамшагта эмхидхэлшын, үүсхэл эдэбхитэй хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндые мүнхэлжэ, удаан саг соо оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ, гээгдэнги тулюур байһан ажахые хүдээрэнэ гаргаад, "миллионер" болгоһон колхозой конторын байшангай ноур талада Цырендондок Семёнович Семёновой дурасхаалай мүнхэлэгшын самбар, мүн Хушуун-Үзүүрэй хүдөөгэй багшалаалгын комплекс соо музей баярай оршон байдалда нээгдэбэ. Республикыннай хүтэлбэрилэгшэд, конференци-спартакиадада хабаадаһан ерэнэн аймагуудай делегацинуудай гэгшүүд, олон тоото айлшад, алдарта хүтэлбэрилэгшын үхибүүд, аша зээнэр энэ ёһололдо хабаадаһан байгаа.

Мухар-Шэбэрэй аймагһаа уг гарбалтайшуудай эблэлэй түрүүлэгшэ Д. Ц. Будаев үгэ хэлэжэ, энэ баяр ёһололые нээгээ. Цырендондок Семёновичой зоной тала харадаг, ходоодоо туһалхые оролдожо ябадаг, юунэйшье болоо хаань, түбшэн даруу зантай, урагшаа ханаатай, гүнзгэ бодолтой, мүнхшэгүй зоригтой хүтэлбэрилэгшэ байһанда тэрэ гол анхаралаа хандуулба. Юрэдөөл, тобшохоноор хэлэбэл, Цырендондок Семёнович хадаа ажалаа хайн мэдэхэ ёһоор лэ ударидагша ябаһан гээшэ даа.

Удаань республикын хүдөө ажахын министр А. М. Шевченко, Правительство Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо

В. К. Агалов, Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо А. Д. Карнышев, Мухар-Шэбэрэй аймагай өөһэдүн хүтэлбэрийн захиргаанай гулваагай орлогшо В. Ф. Викулов гэгшэд дурасхаалай үгэ хэлэбэ. Тийхэдэ "Цырендондок Семёновиче би ноураарнь танихагүй хэмби. Залуудажа болооб. Зүгөөр тэрээн тухай ехэ юумэ дуулаһан, уншаһан байхаб. Ушар иймэһээ мэдэжэ хүтэлбэрилэгшын ямар хүн байһыень яһала мэдэхэ болонхойб. Гол шухала юумэнийн гэхэдэ, мүнөөдэрэймнай үйлэ хэрэг манай республикын хүшэр хүндэ байдалда ороод байһан хүдөө ажахын эмхидхэлшэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндые нэргээхэ, дээшэлүүлхэ, мүнхэлхэ зорилготой байһаниинь хайшаалтай",—гэжэ Владимир Константинович Агалов тэмдэглээ.

Саашадаа Цырендондок Семёновичтой сугтаа хүдэлхэн хүнүүд, тусхайлбал, колхозой түрүүлэгшэ, сельсоветэй түрүүлэгшэ ябаһан, ажалай ветеран, пенсионер Д. Д. Дамбаев, мүнөө "Знамя Ленина" колхозой түрүүлэгшэ Н. Г. Цырендашиев үгэ хэлэхэдэ, аха нүхэр тухайдаа халуун дулаанаар дурсаһан, нэрэ

солодонь хүрэмэ байхые залуу үетэндэ захиһан байна.

Мүнхэлэгшын самбар нээлгын баяр ёһололой түгсхэлдэ элитэ эмхидхэлшын, хүтэлбэрилэгшын юһэн үхибүүдэй нэгэн—Буряад Республикын Арадай Хуралай комитетэй түрүүлэгшэ Бата Цырендондок Семёнов үгэ абахадаа, эсэгын нэрэ хүндые, дурасхаалы иигэжэ мүнхэлжэ байһанайн түлөө республикын Президентэ, Арадай Хуралай, Правительствын, Хүдөө ажахын ба эдэе хоолой министерствын, Мухар-Шэбэрэй аймагай захиргаанай хүтэлбэрилэгшэдтэ, хушуун-үзүүрэйхидтэ гүнзгэ сэдхэлхээ баяр баясхалан хүргэбэ.

ЭРДЭМ хургуулигүйгөөр хүн холо ошохогүй гэжэ хайн ойлгодог байһан Цырендондок Семёнович Семёнов нотагайлигаа дунда хургуулин үндэһэ нууриёе хайжаруулхын, хүгжөөхын тула ехэ оролдог гаргадаг хэн. Тийгэжэ хургуулидаа жэшээтэ хайн хоёр дабхар байһан барюулан юм. Бүхы кабинетүүдтэнь мүнөөнэй приборнууды, түхээрэлгэ хэрэгсэлнүүдые тодхон табюулдаг, багшанарта гэр байра барижа үгэдэг, түлээ залхаар хангадаг байгаа. Эгээл иймэһээ мэдэжэ хүтэлбэрилэгшэ Ц. С. Семёновой музей энэ хургуулин байһан соо нээгдээ.

Республикын эрдэм хуралсалай министр С. Д. Намсараев энэ ёһололые хүтэлбэрилөө. Эрдэм хуралсалай, дээдэ хургуулин ба эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай министерствэһээ—8 миллион, Правительстванаа—5 миллион, Арадай Хуралһаа 1 миллион түхэриг мүнгэн музейн жасада оруулагдаа. Хүн зоние социальна талаарнь дэмжэлгын жасын түрүүлэгшэ С. Н. Тумуров 3 миллион түхэриг соёлой шэнэ гуламтын жасада

хандиблаба.

Буряадай арадай поэт, "Знамя Ленина" колхозой хүндэтэ гэгшүүн Гунгаа Гомбоевич Чимитов музей нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдэ, жарадахи онуудай эхиндэ гурбан жэлээр тоонто нотагтаа ошоод, мэдэжэ хүтэлбэрилэгшын ударидалга доро хүдэлжэ, ажахын ажалай түрүүлэгш тухай очеркнүүдэй хоёр ном гаргуулан тухайгаа, Цырендондок Семёновичой дэлгэр хайхан сэдхэлтэй хүн байһан тухай, уран зохёолшод болон журналистнуудые хүндэлдэг, тэдэнэртэй ходо ходо уулзалга хэдэг байһан тухай дэлгэрэнгыгээр хоёржэ, сугларагшадтай зүгһөө альга ташалгаар утгадаа. Үгынгөө түгсхэлдэ арадай поэт номуудаа музейдэ бэлэглэбэ.

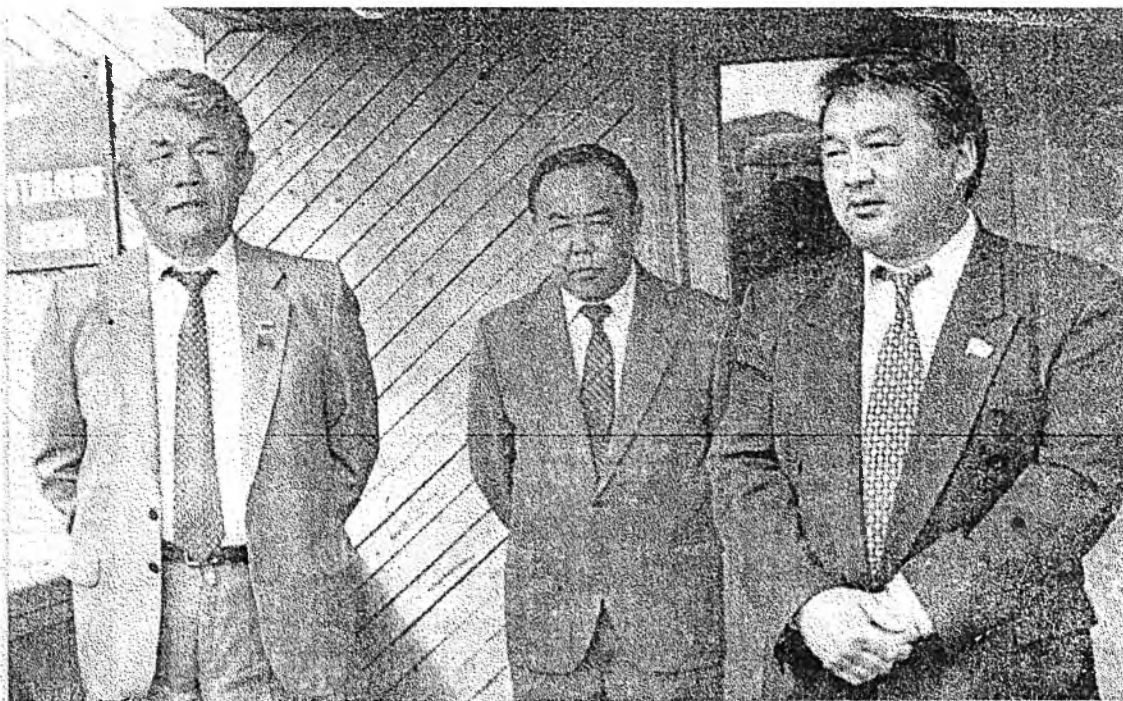
хүүлээрнь сугларагшад музейн танхимууд соо табигдаһан зүйлнүүдые хонирхон хараһан байна.

МАНАЙ оперно ба буряад драмын театруудай, филармонини дуушад—СССР-эй арадай артистка Галина Шойдагбаева, Россин габыата артист Вячеслав Бальжинимеев, залуу дуушад Татьяна Шойдагбаева, Елена Шараева, Эржена болон Саяан Жамбаловтан, Дарима Цыденова, Баярма Раднаева, баянст Дамба Лхасаранов гэгшэд эндэ эмхидхэгдэһэн концерт-нааданда хабаадажа, хүдөөгэй ажалшадые хужарлуулаа.

Б.М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дурасхаалай самбар; Мухар-Шэбэрхээ уг гарбалтай хүнүүдэй эблэлэй түрүүлэгшэ Д. Ц. Будаев, таряашадай ажахыннуудай "Знамя Ленина" нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Н. Г. Цырендашиев, Арадай Хуралай комитетэй түрүүлэгшэ Б. Ц. Семёнов.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Спорт

ТОБШОХОНООР...

БАРИЛДААН. Ороной залуу бүхэ барилдаашад Красноярск хотодо сугларжа, дэлхэйн хоёр удаа чемпион Виктор Алексеевэй шанда хүртэхын түлөө мурьсэбэ. Хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ манай республикын гурбан хүбүүд хабаадаһан байгаа.

52 килограммай шэгнүүртэ барилдаһан Константин Хангалов, 68-да Сергей Жамбалов гэгшэд гурбадахи нуури эзэлбэ, 57 килограммай шэгнүүртэн сооһоо Бэлгтэ Жаргалов шалгаржа, хоёрдохи нуури эзэлхэн байна.

Спортын габыата мастер Борис Будаев мүнөө үедэ Атланта ошохынгоо урда тээ хорилго бэлэдхэл хэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Борис Будаев Байгал далайн эрьедэ амарха, хорилго гарахаяа ошобо. Юниин 27-һоо Минск хотодо ошожо, ехэ нааданда бэлдэжэ эхилхэ юм. Энээнэйнгээ удаа Улаан-Үдэ хотоёо ерэжэ амараад, Узбекистанай суглуулагдамал командын бүридэлдэ орожо, холын аян замда мордохо.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Сагай уларил

СЭСЭГ, НАВШЫН ҺАЛБАРХА ХАНА

Үнгэрхэн долоон хоногой туршада республика дотор хүрээ бороо элбэгтэй байба. Тийн дунда зэргээр республика дотор 2-һоо 22 миллиметр шахуу бороо ороһон, аадарлаһан байха юм. Бороогой нүүлээр наран шангаар шаража, үдэртөө 28-32, бусад үдэрнүүдтэнь 21-26 градус халуун үдэрнүүд үзэгдэжэ, зунаймнай эгээл хайхан саг хүрэжэ ерэбэ.

Энэ үе соо Бэшүүрэй, Баунтын, Баргажанай, Хурамхаанай, Түнхэнэй, Загарайн, Хориин, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Хяагтын болон бусад аймагуудта 1-һээ 4-5 миллиметр бороо ороһон байна. Тийхэдэ Захааминай, Зэдын аймагуудта 11-24 миллиметр хура бороо ороһон, аадарлаһан байха юм.

Юниин 20-һоо 24 болотор республика доторнай нэрюун, бүрхэг үдэрнүүд үзэгдэжэ, зүүн-хойто, мүн баруун-урда нотагуудта бага зэргэ хура бороотой байхаар хүлээгдэнэ.

Нэрюун үдэрнүүдэй болоходо, хүнииндөө 2-7, 6-11, үдэртөө 10-15, 17-22 градус дулаан болохоор багсаагдана. Юниин 25-26-най үдэрнүүдтэ 22-27 градус халуун болохоор, секундн 10-15 метр хүсэтэйгөөр нахилхаар хүлээгдэнэ.

Ц. ЖАЛСАНОВА.

Улаан-Үдэ гидрметобсерваторийн таһагые даагша.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А. Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕГИ: РИНЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), ЖИГЖИТОВ Б.М.Ж. (харюусалгата секретарь), ГАРМАЕВ Р.Б. (Буряад Республикын Президентгын ба Правительствын аппарат), СҮНДЭРЖИД Д. (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: ДАШЕЕВА Г.Х., ДОНДОГОЙ Ц.Н., ОЧИРОВ С. Д., САМБЯЛОВА Т. В., НИНТАЕВ В.И. (хэблэлэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетгын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудалан хэмжээтэй. Индекс 50901. Хэһэг 4170. Хэблэлдэ туншаагдаһан саг 17.00.

"Республиканская типографи" гэлэн АО-до газетэ хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 2-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай. Заказ № 7788.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретариин - 2-50-52, секретариатай - 2-62-62, таһагууд: нийгмн-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическэ - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - 2-60-21, (даагшань), 2-57-63, олонингын хүдэмэрийн ба мэдээлэл - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; орнуулын - 2-67-81; корректорнүүдтэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтерин - 2-23-67, вахта - 2-35-95.